Է. ՏԱՐԻ 1922 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 6 ՄԱՐԳԱՅ 4382 — Հ. Տ. 12 ՅՈՒՆԻՍ 1890 — Ն. Տ. 24 ՅՈՒՆԻՍ 1890 — ՀԻՃՐ. 8 ԶԻԼԳԱՏԷ 1307 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐԵՎ ԻՐԵՐ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂԿԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ԹԵՐԹԱՏԵՐԻ

Գալաթիա, Նորատունկեան-Խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌جق

غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ հասցէով ամսական դրամագլուխ	160
» » »	80
Գաւառ »	40
» »	200
» »	100
Օտար »	56
» »	28
Դիմաց	Տարեկան գրանցուած վճարում 6
Ծանօթ	» կամ դրամական նամակով

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 12 ՅՈՒՆԻՍ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԵՒԴԵՐՄԱՆ ԴԱՇՆԱԴԻՐ

Օրուան մեծ խնդիրն յեւրոպա, մանաւանդ Անգլիա և ի Գերմանիա, այս օրերս կնքեալ անգլեւգերման դաշնագիրն է, որով գաղթային Տէրութիւնց հնագոյնն (Մեծն Բրիտանիա) եւ նորագոյնն (Գերմանական Կայսրութիւնն) իրենց մէջ կը բաժնեն վէճի տակ գտնուած երկիրներն յԱրեւելեան Ափրիկէ։

Այս բաժանման վրայ ճիշդ դադափար ստանալու համար, պէտք է աչաց առջեւ ունենալ Ափրիկէի ընդարձակ քարտէս մը։ (ո՛չ այն քարտէսներն, ո՛չ ալ այն ափրիկեան աշխարհագրութեան դասագրքերն որք մեր նախակրթական կամ երկրորդական վարժարանաց մէջ կը գործածուին. դասագրքեր, որոց մէջ Ալպէրթ Նիանգա, Վիքթորիա Նիանգա, Նիասա, Թանկանեիկա և ուրիշ լճերու և մեծամեծ գետերու անունն անգամ չկայ. դասագրքեր որք առիթ կրնան տալ Ուսումնական Խորհրդէն լաւաբացեալ դասագրքերու վրայ ևս խօսելու։ Պէտք է աչաց առջեւ ունենալ՝ կ'ըսենք՝ Ափրիկէի նոր քարտէս մը, քանի որ վերջին ժամանակներս ամենէն աւելի Ափրիկէի կողմը կատարուած են աշխարհագրական նորագոյն և կարեւորագոյն գիւտեր)։

Հիւսիսէն ի հարաւ, լմին փայլի վերջերս կառավարած երկիրներէն (Հաւարակածային Ափրիկէ, Լճերու երկիրը), մինչեւ Արեւելեան Ափրիկէի բրիտանական Ընկերութեան կառավարած երկիրները, (Զամպէզի մեծ գետին երկայնութեամբ,) և արեւելքէն յարեւմուտս. Ամենուրեք հանդիպակաց ծովերէն, որ անուանապէս Զանզիպարի վեհապետին իշխանութեան ներքեւ է, բայց իրօք Գերմանաց ձեռք, մինչեւ Բռնկոյի անկախ Պետութեան սահմաններն, անհուն ընդարձակութեամբ երկիր մը կայ. բարբարոս դաշտեր, ձիւնապատ լեռներ, բնիկ արաբ կամ կռապաշտ Պետութիւններ, ծովածաւալ լճեր, կոյս անտառներ յորս Պ. Սթէնլի ամիսներով կը ճամբորդէր և ծայրը չէր գտներ։ Այս ընդարձակ երկիր որո՞ւ պիտի վերաբերէր.—Գերմանիո՞ց, որ ծովեզրին մեծագոյն մասին տիրած էր, և կը պնդէր թէ «ծովեզրն որո՛ւ կը վերաբերի, անոր պէտք է լինի հաժապատասխան ներսի երկիրն ալ»,—թէ Անգլիոյ, որ ներսի երկիրներուն տիրած էր՝ Միսիոնարութիւններ հաստատելով, (տեսէ՛ք ի՛նչի կը ծառայեն «անչահախնդիր» Միսիոնարութիւնք,) երկրախոյզ մարմիններ ղրկելով, բնիկ պետերուն հետ դաշնագրեր կնքելով, մինչեւ իսկ ճամբայներ բանալով, յորս համբաւեալ է շատ տարիներ յառաջ Պ. Սթէվենսնի բացած ճամբան։

Այս խնդիր բացարձակապէս ի նրպատասխ ո՛չ մի կողմին կրնար որոշիլ, մանաւանդ որ գերման Կայսրութիւնը խեղճ տակը Փորթուկալ մը չէ որ առնոր վրայ ճնշում ի գործ դնելով իւր դաղթային պահանջումներն անարդել յաջողցներ Մեծն Բրիտանիա։

Ուրեմն, իրաւախոհութիւն մ'եղաւ։ Անգլիա վերեւ ցոյց տրուած երկրին հարաւային և հիւսիսային կտորներն առաւ, և Գերմանիա՝ մէջտեղը։ Զամբէզի գետին հիւսիսային կողմն, ուր կը գործէ Կալլէսի իշխանին փեսայ Ֆայֆի դքսին նախագահութեան ներքեւ գտնուող բրիտանեան Ընկերութիւնն, անվիճար կը մնայ անգլիական ազդեցութիւն։ Անգլիոյ կը մնայ նաեւ Ուկանտայի հարուստ և բարերեր բնիկ պետութիւնն, ուր անգլիացի Միսիոնարք բաւական ազդեցութիւն ստացած են, և որուն տիրելու համար Արաբաց արիւնռուչտ յարձակումներն ի դերեւ ելան։ Գերմանացի Տքթ. Փեթերս, Լմին փայլին ազատելու պատրուակով և իբրեւ [illegible] կրակալուսութեան համար ճամբայ եղած, վերջերս Ուկանտայի թագաւորին հետ [illegible] հաստատած էր, այսինքն՝ երկուքն իրարու թեւէն հանուած քանի մը կաթիլ արիւն խմելով՝ լատ ափրիկեան սովորութեան՝ ցեղասիս ի-բարու դաշնակից և բարեկամ մնալ ուխտած էին։ Բայց այս թատերական գործողութիւն քաղաքական նշանակութիւն պիտի չունենայ։ Տքթ. Փեթերս ի զուր այնչափ տեղ ճամբորդած և ի զուր քանի մը կաթիլ սեւ արիւն խմած պիտի լինի։ Ուկանտա անգլիական ազդեցութեան ներքեւ պիտի մնայ։ Գերմանիա Անգլիոյ կը թողու նաեւ Վիքթորիա և Սոմալի երկիր ներուն վրայ իւր թեւարկութեան իրաւունքը։ Վերջապէս, այլ ո՛չ նուազ կարեւորապէս, Գերմանիա կը հաւանի անգլիական թեւարկութեան հաստատման Զանզիպարի Տէրութեան վրայ, իբրեւ առեալ Զանզիպարի հանդիպակաց ծովեզրէն, զոր Զանզիպարի վեհապետը վարձու տուած էր գերման Ընկերութեան։

Ի փոխարէն այս զիջմանց, Անգլիա կը հաւանի որ գերմանական ազդեցութիւնն արեւելեան Ափրիկէի ծովեզրէն տարածի մինչեւ Բռնկոյի անկախ պետութեան սահմաններն, ի կեդրոնական Ափրիկէ։ Հոն, Ափրիկէի ներսը, գերմանական ազդեցութեան սահմանը պիտի լինի՝ հիւսիսէն՝ Բուվիրոնոյէ ի հարաւային ծայր Ալպէրթ-Նիանգա լճին՝ ուղիղ գծով, հարաւէն՝ Ռովինա գետ, և արեւմուտքէն՝ մեծ լճերն և Բռնկո։ Բայց որպէս զի Անգլիացիք իրենց հիւսիսային ստացուածքէն ի հարաւ կարենան անցնիլ անխոչան, Գերմանիոյ թողեալ հողին մէջէն պողոտայ մը ազատ անցք կը հաչակուի երկուց ազգաց համար, (Նիասայի և Բռնկոյի միջեւ, նաեւ Նիասա և Թանկանեիկա լճերուն միջեւ, որպէս այս լճերու վրայ)։ Այս ճամբուն վրայ մաքս չպիտի հաստատուի։ Թէ՛ անգլիական և թէ գերմանական բաժնին մէջ երկուց ազգաց միսիոնարք անարգել պիտի գործեն կրօնի և կրթութեան համար։ Անգլիա Զանզիպարի երի վեհապետին վրայ ազդեցութիւն պիտի բանեցնէ որպէս զի գերմանական Ընկերութեան «փարձու տրուած» ծովեզրը վերջնապէս Գերմանիոյ թողուի։ Գերմանիա յանձամբ արդար փոխարինութիւն պիտի ընէ նոյն վեհապետին՝ իւր կորուսած մաքսային հասութիւնց համար։ Եզակաւն յանձնառութիւն Անգլիոյ կողմէ, որ ժամանակաւ երաշխաւորած էր Զանզիպարի վեհապետութեան անկախութիւնն և ամբողջութիւնն։ Անգլիա, 1862ին, Ֆրանսայի հետ ալ դաշնագիր մը կնքելով, յանձնառու եղած էր Զանզիպարի երկրէն բան մը չիւրացնել, մինչ այժմ ամբողջութիւնը կ'իւրացնէ։ Այս կարեւոր կէտ, ինչպէս երեկի հեռագրէն տեսան ընթերցողք, Ֆրանսայի երեսփոխողովոյն մէջ խնդրոյ նիւթ եղաւ, և Գ. Ռիպոյի պատասխանէն երեւցաւ թէ գրաւական կառավարութիւնը դժգոհ մնացած է Անգլիոյ և Գերմանիոյ դաշնագրոյն այս մասին, և դիտողութիւն պիտի ուղղէ Լոնտոնի դահլճին։

Անգլիա ուրիշ զիջումմ մ'ալ կ'ընէ Գերմանիոյ, անոր թողլով Հէլիկոլանտ կղզին, որ եւրոպեան ստացուածք մը լինելով, ափրիկեան ստացուածոց փոխարէն եւրոպեան ստացուածքի թագում չատ մը Անգլիացւոց հայրենասիրական զիւրազդածութեան կը դպչի։ Զատոնք խաղաղեցնելու համար կը գրեն աշխարհագրիք թէ Հէլիկոլանտ կղզին քիչ քիչ ծովուն տակն երթալու վրայ է արդէն։ Բանի մը դարեր յառաջ շատ ընդարձակ կղզի մ'էր։ Ժէ. դարուն մէջ գլխաւոր կղզին մնտակայ կղզեկին հետ միացաւ ինքն իրեն, և քանի դնաց պզտիկցաւ։ Հանովերի հանդէպ գրուելով այս կղզւոյն Անգլիա կարեւորութիւն տուաւ երբ Հանովերի թագն Անգլիոյ թագուն հետ միացաւ։ Հիմակ այն նշանակութիւնը չունի, եւ արդէն ո՛չ զինուորական ո՛չ նաւային կայան մը կրցաւ լինել Հէլիկոլանտ։ Միայն թէ բնիկ ֆինլանտացի ցեղէ երկու հազար Հէլիկոլանտացւոց սիրտ չկոտրելու համար, որք ո՛չ զորք կուտային Անգլիոյ ո՛չ տուրք, պայմանագրուած է որ Հէլիկոլանտցիք ժամանակ մը զերծ մնան զինուորական ծառայութենէ ու մաքսային օրէնքներէ, և կղզւոյն արդի բնակիչներէն ո՛յք որ ուզեն՝ կարենան մնալ անգլիացի հպատակ գերմանական հողի վրայ։

Գաղթային խնդրոց մէջ ուրիշ տէրութեանց զիջումն ընել և իւր հողերէն և «ազդեցութեան շրջանակներէն» մաս մը ուրիշի թողուլ անսովոր բաներ են Անգլիոյ, որ միշտ առնելու վարժուած է, այլ ո՛չ տալու։ Այս պատճառաւ, Գերմանիոյ եղած զիջմունք անգլիական մամլոյ մէկ մասին մէջ խստիւ կը քննադատուին, թէեւ մեծ լրագիրք, ի բաց առեալ Տէյլի Թելեկրաֆ, աւելի կամ նուազ կը հաւանին, իբրեւ արդար կարգադրութիւն։ Գերմանիոյ մէջ ազգասէրներ կը լսուին յԱփրիկէ Անգլիոյ եղած զիջմանց դէմ, մանաւանդ կ'ըսուի թէ Հէլիկոլանտ բաւական փոխարինութիւն չէ Վիթոսի երկրին Անգլիոյ թողման։ Ֆրանսական լրագիրք, որք այս պահուս Եգիպտոսի և Նիւֆաունտլէնտի վէճերն ունին Անգլիոյ հետ, միաբերան կը գրեն թէ Անգլիա յաղթուած է, և ազնտալի կարգադրութիւն մը ստորագրած, որով կը վաւերացնէ գերմանական ընդարձակ Տէրութեան մը հաստատումն յԱրեւելեան Ափրիկէ։ Բայց այս մասին Փարիզեան լրագիրք անկողմնակալ դատաւոր չեն կրնար համարուիլ։ Ֆրանսացւոց բուն ցաւն այն է որ Անգլիա ի մի ումմ կուլ կուտայ զանզիպարեան բաժակն, (կզղին ըսել կ'ուզենք,) յորմէ քանի մը կաթիլ ալ եթէ Ֆրանսայի բաժին հասնէր՝ գոհ կը մնային փարիզցի հայրենասէրք։ Սոքա դժգոհ են նաեւ այն պատճառաւ զի Գերմանիա՝ Բռնկոյի սահմանակից մնալով՝ [illegible] մը Բռնկոյի [illegible] տանայ, թէեւ Բռնկոյի Պետութիւնն հաստատող միջազգային դաշնագիրն առաջնութեան իրաւունքը Բռնկոյի դրացի Ֆրանսայի կուտայ (Ֆրանսական Բռնկոյի), եթէ Բռնկոյական անկախ Պետութիւնն ինքզինք չկարենայ կառավարել և ուրիշի մը յանձնել պէտք լինի։ Ֆրանսացիք Եւրոպոյ մէջ ա՛նքան դժգոհ են Գերմանիոյ դրացնութենէն որ Ափրիկէի մէջ եւս Գերմանիոյ դրացի լինել զուարճալի չի թուիր իրենց։ Իրաւունք ալ ունին։ Բայց ի՞նչ ընել։ Այս գաղթային խնդրոց մէջ յաջողութիւնն առատուն կանուխ ելնողին է։ (Ո՞ր բանի մէջ այնպէս չէ արդէն։) Ֆրանսացիք ամիսներէ հետէ կը զրաղին Տահոմէի փոքրիկ թագաւորին հետ, մինչ անդին Գերմանք Ֆրանսայի քանի մը պատիկ ընդարձակութեամբ հողեր դրչի հարուածով մը կ'ելեւմտանին։ Համանման՝ ուրիշ Տէրութեան մը հետ, որ Երեքերկուքսաղու մասին իւր անյագ ճայկովն համբաւաւոր էր արդէն, զոր կրցած է վերջապէս հաղորդել իւր Տեւոան եղբօրորդւոց և քեռորդւոց եւս։

Զմռռնանք նշանակել թէ Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ դոյացեալ համաձայնութիւնն առ ժամանակեայ է, մինչեւ որ անգլ. Խորհրդարանին երկու ժողովները վաւերացնեն զայն։ Իրաւ է որ եթէ Երեսփ. ժողովը դլանայ այն վաւերացում, Լորտ Սալիսպերիի նախարարութիւնը կ'ինայ։ Բայց, հակառակ գուշակութեան Փարիզեան լրագրաց, այս բան հաւանական չերեւիր, գէթ ըստ մեզ։

Այս է աւասիկ անգլեւգերման համաձայնութիւնն, որով այժմ կը զրաղի համայն Եւրոպա,—և նոյն իսկ Փորթուկալ, որ ապշութեամբ կը տեսնէ թէ Անգլիա գաղթային խնդրոյն մէջ Գերմանիոյ հետ տարբեր սկզբամբք կը վարուի։ Բայց արդեօք մեր ընթերցողաց լեսվին կրցա՞նք հասկցնել այս գաղթային խնդիր։ —Չենք յուսար. աշխարհագրական ուսմունք ա՛նքան զանց առնուած են մեր մէջ։ Բայց կ'արժէ աշխարհագրութիւն սորվիլ, և նոր աշխարհագրութիւն, գէթ ըմբռնելու համար թէ «ապագայի Եւրոպան Ափրիկէի մէջ է»։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ԵՒ ԶՐՈՑՑՆԵՐ

Սպանիացի Տքթ. Ֆէռան, որ հընտախտի պատուաստան հնարած լինել կը կարծէր, դործելու պատեհ առիթը գտած էր հիմակ որ հնտախտ կը ճարակի Սպանիոյ մէջ։ Բայց սպանիական կառավարութիւնը, դեռ եւս գիտնականներն ըստ բաւականին ապացուցեալ չհամարելով Տքթ. Ֆէռանի պատուաստան, արդիւնց անոր կիրառութիւնը, թէեւ Սպանիոյ շատ մը կողմերէ ժողովուրդն ազդուապէս կը պահանջէ նոյն պատուաստ։ Տքթ. Ֆէռան վալենցիայէ իրեն զրկուած հընտախտաւոր կղզղանքը վերլուծելով, հնտախտ յատուկ էութեան ձեւով [illegible] ունեցողներ է։ Այս լաւ. բայց, ստորակէտ թէ միջակէտ, ի՞նչ օգուտ որ մարդաբէ յիւրում գաւառի պատիւ ոչ ունի։

—Վերջին դէպքերու հետեւանքն երկու սպայք եւս ձերբակալուցան ի Գուլկարիա։ Կ'ըսուի թէ 25 սպայներ ալ իրենց պաշտօնէն պիտի զրկուին՝ իշխանին կառավարութեան նկատմամբ «գաղջ» ընթացք մը բռնելնուն համար։ Դիւրին է գուշակել թէ, յետ պաշտօնանկութեան, այս սպայից «գաղջ» բարեխառնութիւնը բոլորովին պիտի «պաղի»։

—Սերպ կառավարութիւնն արդիւնց Գուլկարիոյ կողմէ յԱւստրիա և ի Գերմանիա ապարուած հրացաններուն և ռազմամթերքին Սերպիոյ ճամբով ի Գուլկարիա առաքումը։ Սոֆիոյի կառավարութիւնը դժգոհ է այս ոչ-բարեկամական անօրինութենէ, և Դանուբի ճարտարով ի Վիեն. Ռուսճուք և Լոմփայանքա ղրկելու հրաման տուաւ գործատաններուն։

—Ռուսիոյ ընդարձակագոյն նահանգաց միոյն կուսակալը ներքին գործոց նախարարին առաջարկեր է այլեւս քաղաքային կամ թաղային և զինուորական պաշտօններ չտալ Հրէից, որք այս ամեն պաշտօններու մէջ նենգութիւններ ի գործ կը դնեն, մանաւանդ զինուորական պարտաւորիչ ծառայութենէ զերծ կացուցանելով երիտասարդներն որք առաւելագոյն գումար կը վճարեն իրենց։ Ներքին գործոց նախարարն սկզբամբ հաւաներ է։

—Նոր յաղթանակ ուսանողաց հեաց։ Օր. Ալֆոնս Բէմպրիճի Համալսարանին Դպրութեանց բաժնին մէջ բարձրագոյն մրցանակին արժանացաւ, ինչպէս Օր. Ֆուէթ, անցեալ օր, Զափագիտութեան բաժնին մէջ բարձրագոյն աստիճանին հասած էր։ Ուրեմն, այս տարուց Բէմպրիճի Համալսարանի ամենէն փայլուն ուսումնասիրաբ-երկու օրիորդներ են։ Այս իգական յաջողութիւնք մեծ տպաւորութիւն կ'ընեն հանրային մտաց վրայ, և սքանչելապէս կը դիւրացնեն իգական իրաւանց պաշտպաններուն դատը։

—Անգլիոյ Թագուհւոյն երկրորդ որդի Էտինպրկի դուքսն, որ Միջերկրականի նաւատորմին հրամանատարութիւնը կը վարէր չորս տարիէ հետէ, աստիճանի բարձրացմամբ Ցբվնփորթի նաւահանգստին հրամանատար կարգեցաւ։ Բայց Անգլիոյ ծովային պաշտօնէութեան մէջ մեծ համբաւոմ չկայ Էտինպրկի դքսին նաւային արժանեաց վրայ։ Վերջին անգամուն Սուէզի գրահաւորի խրուսն իւր ապիկարութեան վերագրուած էր։

—Երբեակ Նիզակակցութեան պաշտպան ազգեր և Եւրոպոյ լրագրեր մեծապէս գոհ են որ գաղթային համաձայնութեան շնորհիւ Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ գժտութեան պատճառք կ'վերջանան, որով Անգլիա կարող կը լինի իւր քաղաքական ազդեցութեամբ այժ տալ երբեակ Նիզակակցութեան։

—Անենկալէ կը հեռագրուի ի Փարիզ թէ ֆրանսացի գնդապետ Արշինաի հրամանաց ներքեւ գտնուող զօրախումբն ի Գալա յարձակում կրած է թէ Ալի Մահտոնի հրամանաց ներքեւ գտնուող զօրախմբէ մը, բաղկացեալ բնիկներէ։ Սաստիկ ճակատամարտ մը եղաւ, Ֆրանսացիք յաղթող հանդիսացած են, և բնիկներն ի փախուստ դարձուցած։

—Դարձեալ Սենեկալէ ֆրանսացի ապայ մը նամակ գրելով ի Փարիզ կ'ըսէ թէ Տահոմէի արդի թագաւոր Գենէրին 20,000 պատերազմիկներ ունի, այր և կին, յորոց 12,000ը կանոնաւոր զօրք։ Շատ քաջ մարդիկ են ասոնք։ 100ական հոգի գումարակներու բաժնուած են։ Բարեբախտաբար, իրենց հրացանք նոր ձեւով չեն։ Մինչեւ 90 մէթր հեռաւորութեամբ կը մօտենան ֆրանսական զօրաց, ա՛նքան անվնասներ են։ Տահոմէցի զօրաց առաջին կարգն իւր հրացանները պարպելուն պէս, երկրորդ կարգին վրայ կեցող զօրքեր իրենց լեցուն հրացաններն անոնց կուտան։ Ամենն զինուորուհիք մանաւանդ շատ քաջասիրտ են։ բայց և այնպէս, ճակատամարտը չկատ, կը դիմեցնեն դանոնք։ Վերջին անգամ երբ Տահոմէցիք և Ֆրանսացիք ճակատեցան, Ֆրանսացի զօրքերը քառակուսի ձեւացուցած էին, ամեն կողմէ յարձակմանց դիմադրելու համար։ Ամենքնք վրայ վրայի ուժ անգամ յարձակեցան ֆրանսական քառակուսւոյն վրայ, և 50 հոգի վիրաւորեցին։ Դժբախտութիւնն այն է որ Տահոմէցիք երբեք ցերեկ ատեն չենյարձակիր մարդ մը։ Ինչ՞ պարկեշտ մարդ մը խաբեայ։

—Բայց, ըսաւ տիկին տ'էմմաէ, այդ պարկեշտ մարդն, որ միանգամայն մեծ սրտի և մեծ տաղանդի տէր մարդ մըն է, չե՞ս կրնար քիչ մը սիրել զայն։

—Փորձեցի... Արդէն չէի կրնար... Ա՛յ հիմակ դատէ, պատասխանեց Գէադրիս տեսակ մը բարկութեամբ։

Իր բարեկամուհիէն սիրելաբար հարցափորձուելով, պատմեց անոր իր ընտանեկան վշտերը, յարատեւ վիրաւորանքները, գաղտնի զրաւանքները։ Տիկին տ'էմմաէ խնդալ կեղծեց այդ ջնջին բաներուն վրայ, բաղդատմամբ կեանքին ծանր վշտերուն։ Շատ իրաւացի կերպիւ ըսաւ Գէադրիսի թէ իր մեռնիլ էր ջնջել գաստիարակութեան այդ թերեւ անհաւասարութիւններն իրեն եւ իր ամուսնոյն միջեւ, սիրուն եւ զուարթ կերպով բարեվայելչութեան մէկ քանի դասեր տալով նմա, զորս անշուշտ սիրայօժար պիտի ընդունէր։ Գէադրիսի ճշմարիտ տառապանքն այդ տարբերութիւնն էր զոր ակամայ հեռաց տարած էր ընտանեկան յարկին մէջ։ այդ սէրն էր որ ամէն քաղաքութիւն կը խլէր իրմէ, ամէն բան կը թունաւորէր և զոր պէտք էր անկեղծութեամբ զոհել։

—Ըսելը դիւրին է, մրմնջեց Գէադրիս։

(Շարունակեալ)

—» 25 «—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԻՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԷ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏԻ ՊԱՏԻՒ

Գէադրիս սակայն այնչափ բարձր հոգի մը ունէր որ չէր կրնար տեղի տալ իր ամուսնոյն միամտութիւնը չարաչար գործածելու գռեհիկ փորձութեան։ Ուստի յարատեւեց այն ընթացքին մէջ զոր առաջուց գծած էր ինք իրեն համար՝ ի նախազգուշութիւն Բիւրոնի վերադարձին, և իրեն համար շատ դիւրին եղաւ հեռի պահել զայն իրմէ, մանաւանդ որ փախչելն ալ իրմէ հեռու կը փախչէր ըզմարքիզն ալ իրմէ հեռու։ կը գուշութեամբ և հպարտութեամբ, անշուշտ նախամեծար համարելով ամուսնոյն յանդիմանութիւնները կրել քան կնոջն արհամարհանքը։

Ցաւագիս, սակայն, դառնութեամբ ըզգալով հանդերձ այն տխուր ցրտութիւնն որով Գէադրիս միշտ կը վարուէր իրեն հետ, չէր յուսահատեր վերջի վերջոյ զայն յաջողեցնելէ, վեհանձն և փափուկ հոգածութիւններով։ Ամբողջ ձմեռն իր ապերախտ կուռքը կրցածին չափ չիմացնելէ ու պենդարդելէ յետոյ, ամրան հանդիսաւոր ամսոյնոց մը, որ, ուրիշ շատ ըզբօսանքներէ զատ, իր կինը տիկին տ'էմմաէի մատեցնելու առաւելութիւնն ունէր։ Գերկոմուհին այդ ամսոյը կ'անցուցնէր ի Վէրսայ։ Բնակարանն, ուր յանախ նկարիչներ բնակած էին՝ չէնքին մանաւոր յարմարութեանը պատճառաւ, բաւական պարզ էր, այլ կը սիրաշահէր Սէնի ճանապարհ հովտին վրայ, և հեռուէն կը տեսնուէր Բարիզի մեծապանծ տեսարանը։ Սառնայարկը կը բացուէր ընդարձակ պարտէզի մը հարթավայրին վրայ, որ մեզմ զառիվայրով կ'իջնէր գրեթէ մինչեւ Սէն գէտը, ծառաստաններու, պարտիզակներու եւ քիչ մը անխամ ու վայրի թաւուտներու մէջէ։—Մէկ կողմը կը գտնուէր գոց եւ ապակեւոր մեծ տաղաւար մը, որ իրր արշեւտանոց կը ծառայէր Ցաւագիսի։ Գարնանային ստորոտը կը տարածուէր ուղղագիծ ծառուղի մը՝ արիշներով եզերեալ, և իր մեծվայելչութեամբը՝ կարծես դղեկի հին դարաստանի մը մնացորդն էր։ Հաստաբակաց խորունկ համբոյ մը կ'անցնէր ներքեւէն։ Երկու ծայրերը կը գտնուէին շատ բարձր պատեր որոց միոյն վրայ հաստատուած էր նշանաւոր ժամացոյց մը։ Դիմացը, միւս ծայրը, գեղեցկան նստարան մը կար։

Այս ծառուղին, հակառակ գաւտին գրաստուած մէկ քանի տեսարաններու, վրայ բացուած մէկ քանի տեսարաններու, շատ քաջասիրտ ու մենաւոր վայր մըն էր, զոր նկարչին կինը շատ կը սիրէր։—Հոն կը պարտնէր իր [illegible] մտախոհութիւնն, յուլիս ամսոյ [illegible] մը յետոյ, [illegible] սիրուն ամսոյնոց մը, որ, ուրիշ շատ ըզբօսանքներէ զատ, իր կինը տիկին տ'էմմաէի մատեցնելու առաւելութիւնն ունէր։ Գերկոմուհին այդ ամսոյը կ'անցուցնէր ի Վէրսայ։ Բնակարանն, ուր յանախ նկարիչներ բնակած էին՝ չէնքին մանաւոր յարմարութեանը պատճառաւ, բաւական պարզ էր, այլ կը սիրաշահէր Սէնի ճանապարհ հովտին վրայ, և հեռուէն կը տեսնուէր Բարիզի մեծապանծ տեսարանը։ Սառնայարկը կը բացուէր ընդարձակ պարտէզի մը հարթավայրին վրայ, որ մեզմ զառիվայրով կ'իջնէր գրեթէ մինչեւ Սէն գէտը, ծառաստաններու, պարտիզակներու եւ քիչ մը անխամ ու վայրի թաւուտներու մէջէ։—Մէկ կողմը կը գտնուէր գոց եւ ապակեւոր մեծ տաղաւար մը, որ իրր արշեւտանոց կը ծառայէր Ցաւագիսի։ Գարնանային ստորոտը կը տարածուէր ուղղագիծ ծառուղի մը՝ արիշներով եզերեալ, և իր մեծվայելչութեամբը՝ կարծես դղեկի հին դարաստանի մը մնացորդն էր։ Հաստաբակաց խորունկ համբոյ մը կ'անցնէր ներքեւէն։ Երկու ծայրերը կը գտնուէին շատ բարձր պատեր որոց միոյն վրայ հաստատուած էր նշանաւոր ժամացոյց մը։ Դիմացը, միւս ծայրը, գեղեցկան նստարան մը կար։

—Ահ, կը յիշեմ։

—Կ'ուզե՞ս որ երթամ ամուսնոյդ իմաց տամ, ըսաւ տիկին տ'էմմաէ, նստարանի մը վրայ նստեցնելով զայն։

—Չէ... չէ... մնաց որ, Բարիզ գացած է... Հեռագիրը քո՞վդ է։

—Ահաւասիկ։

Գէադրիս կարդաց հեռագիրն, և երկու թեւերը կախելով անհամբերութեամբ։

—Ահ, Աստուա՛ծ իմ, ըսաւ ցած ձայնով, գիս մեռցնելո՞ւ համար է այս։

Եւ որովհետեւ տիկին տ'էմմաէ ապշութեամբ զինքը կը դիտէր։

—Զիս յիմա՞ր կը կարծես, շարունակեց։ Զե՞ս հասկնար թէ այդ կնոջ մահն ինչո՞ւ այսչափ կը յուզէ զիս։

—Իրաւ է... չեմ հասկնար... բնաւ չեմ հասկնար։

—Է՛հ, հիմակ կը հասկնաս. բայց ինձի՞ կը խոստանա՞ս որ ըսելիքս մեր երկուքին մէջը պիտի մնայ։

—Կը խոստանամ... Կը վախցնես կոր զիս... Ի՞նչ կայ։

—Ի՞նչ պիտի ըլլայ, իմ խեղճ էլիզա. սա կայ որ կը սիրէի Բիւրոնի մարքիզը, ապրելու սկսելէս ի վեր կը սիրեմ զինքը. և իր ձեռքը մերժեցի անոր համար որ հօրաքոյրը երդում ըրած էր ինձի ժառանգութենէն զրկելու զայն եթէ իրեն հետ ամուսնանայի... եւ այսօր, մեռած է... կը հասկնա՞ս... ուրիշի մը հետ ամուսնանալէս մէկ քանի ամիս առաջ մեռած... եւ եթէ մէկ քանի ամիս սպասէի, իր կինը պիտի ըլլայի... Եւ առ յաւէտ բաժնուած եմ իրմէ... եւ ապրելու սկսած օրէս ի վեր կը սիրե՛մ զինքը։

Դէմքը ձեռաքներուն մէջ ծածկեց եւ հեծկլտաց։

Տիկին տ'էմմաէի համար, որ մինչեւ այդ վայրկեանը համոզուած էր թէ Գէադրիս Ցաւագիսի հետ ամուսնացած էր սիրոյ ազդեցութեամբ, այս յայտնութիւնն այնչափ նոր և խառնիչ էր որ նախ չկրցաւ ուրիշ կերպով պատասխանել բայց եթէ զարմացական եւ կարեկցական չփոթի բացագանչութիւններով։

—Ահ, կարելի՞ բան է... Ա՛խ՛ղճ բարեկամս հիս... Ա՛խ՛ղճ սիրելիս... Ի՞նչպէս ժամանակին չըսիր ինձի այս բանը։

Գէադրիս յանձամբ հատկատեալ խօսքերով համաձայնակի պատմեց անոր թէ իրր տարի մը առաջ ի՛նչ անցած դարձած էր իրեն և Մոնդոռանի պատանուհւոյն միջեւ, թէ ինչպէս յանձնառու եղած էր լուռ մնալու։ յանձնառութիւն, զոր մահը կը խլէր հիմակ։

—Մինչեւ իսկ եթէ այն ատեն ազատ ըլլայի այս գաղտնիքը քեզի վստահելու, բան մը չպիտի ըսէի... կը նանչնամ զքեզ... Զպիտի կրնայիր հանգարտ մընալ... ամէն բան պիտի ըսէիր մարքիզին. ան այ հօրաքրոջը պիտի գիմադրուէր, և դժբաղդութիւնը վրայ պիտի հասնէր... Իր կործանմանը պատճառ պիտի ըլլայի, և գուցէ օր մը երեսս պիտի տար այդ բանը... ամէն պարագայի մէջ, ես ինքզինքս պիտի մեղադրէի... Զէ՛, իմ միակ սիրելս եղաւ չկեռուելի իմ առաջին ներշնչմանս և վանք չմտնելը,—փոխանակ այս դժբաղդ ամուսնութիւնը կընքելու և պարկեշտ մարդ մը խաբելու։

—Բայց, ըսաւ տիկին տ'էմմաէ, այդ պարկեշտ մարդն, որ միանգամայն մեծ սրտի և մեծ տաղանդի տէր մարդ մըն է, չե՞ս կրնար քիչ մը սիրել զայն։

—Փորձեցի... Արդէն չէի կրնար... Ա՛յ հիմակ դատէ, պատասխանեց Գէադրիս տեսակ մը բարկութեամբ։

Իր բարեկամուհիէն սիրելաբար հարցափորձուելով, պատմեց անոր իր ընտանեկան վշտերը, յարատեւ վիրաւորանքները, գաղտնի զրաւանքները։ Տիկին տ'էմմաէ խնդալ կեղծեց այդ ջնջին բաներուն վրայ, բաղդատմամբ կեանքին ծանր վշտերուն։ Շատ իրաւացի կերպիւ ըսաւ Գէադրիսի թէ իր մեռնիլ էր ջնջել գաստիարակութեան այդ թերեւ անհաւասարութիւններն իրեն եւ իր ամուսնոյն միջեւ, սիրուն եւ զուարթ կերպով բարեվայելչութեան մէկ քանի դասեր տալով նմա, զորս անշուշտ սիրայօժար պիտի ընդունէր։ Գէադրիսի ճշմարիտ տառապանքն այդ տարբերութիւնն էր զոր ակամայ հեռաց տարած էր ընտանեկան յարկին մէջ։ այդ սէրն էր որ ամէն քաղաքութիւն կը խլէր իրմէ, ամէն բան կը թունաւորէր և զոր պէտք էր անկեղծութեամբ զոհել։

—Ըսելը դիւրին է, մրմնջեց Գէադրիս։

(Շարունակեալ)

կիր, այլ միշտ գիշերն, երբ եւրոպացի զօրքեր այն օտար երկրին մէջ գիշերային կառուցու վարժ չեն։ Ուրիշ դժբախտութիւն մը այն է որ Տահմէցիք իրենց հրացաններն և ռազմամթերքը նոյն իսկ ֆրանսայի վաճառականներէն կը գնեն։ Եւ այս ֆրանսայի վաճառականաց իրաւունքները պաշտպանելու համար է որ Ֆրանսայի կառավարութիւնը ձեռնարկած է Տահմէի պատերազմին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական ժողովն Երէկ իւր շաբաթական նիստը կազմեց ի Պատրիարքարան, ատենապետութեամբ Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանցի, և զբաղեցաւ մէկ քանի անհատական խնդիրներով։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն անձնական տակաւութեան պատճառաւ բացակայ էր։

Առաջնորդական վիճակաց վերակազմութեան և վանորէից ընդհանուր բարեկարգութեան ծրագրի քննիչ յանձնաժողովը թէեւ երեկուան համար հրաւիրուած էր, սակայն անդամից մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ նիստը տեղի ունեցաւ։

Մանրիկեան Տրեպոլիս աքսորեալ երկու գաւառացի ազգայնոց կանայք ազերբայիր մուտքդրած են առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր [illegible] պատճառմամբ [illegible] հանդիպեալ [illegible] թեան [illegible] Հանդիպեալ [illegible] ուսանելու [illegible] Ս. Պատրիարքի [illegible] ամենայն [illegible] ազգային [illegible] Ս. Եկեղեցի [illegible] գտնուելու [illegible] Ս. Եկեղեցոյ քահանայից [illegible] գիտակցութեամբ կամ անգիտակցութեամբ՝ ժողովրդոց ժառանգական խնդրոց մէջմտութիւն ընելուն պատճառաւ։

Ցայտ է թէ քահանայք չունին պարտաւորութիւն ստորագրելու իրենց հոգեւոր հովութեան յանձնուած ժողովրդոց այս կամ այն խնդրոյն վերաբերեալ մի գրութիւնն, բաց ի խնամախօսութեան և պակաղրութեան պարագայներէ, և երբեմն առաջի Թագական Թարգոց և մարդասիրական ընկերութեանց՝ ազգաւ ժողովրդոց կարեկցութեան արժանի վիճակին վկայելէ։

Նոյնպէս կը լսուի թէ քահանայք հոգ չեն տանիր երախայից մկրտութեան ատեմարի կանոնաւոր արձանագրութեան, որով գանգան անտեղութիւնք կը պատահին, և դժպատեհ դէպքերու լուրեր կը հասնին յԱզգային Պատրիարքարան։

Այսն այս կրկին պարագայից ի գարման հարկ դատուեցաւ սոյն շրջաբերականաւ ազգաբարել քահանայից Ս. Եկեղեցւոյդ, որ յեռ այսորիկ զգոյշ վարուին ստորագրելու ոեւէ թուղթ, որ բնաւ վերաբերութիւն չունի իւրեանց հոգեւոր պաշտօնին հետ։ Նաեւ ի մասոյ հսկեն մկրտիչ և տաներէց քահանայք երախայից մկրտութեան ճշգրիտ ու որոշ արձանագրութեան, և ինչպէս որ նախորդ շրջաբերականներով հրահանգ տրուած է արդէն, այս անգամ եւս կը յաւելուք թէ այս օրինակ պարագայից մէջ պատասխանատու պիտի ճանչցուին աւագերիցուք։

Կարեւոր կը համարիմք պատուէր տալ քահանայից, որ երբ յայտարէն կենակցութենէ ծնեալ մի երախայ բերուի յեկեղեցի ի մկրտութիւն, ի տուփարին արձանագրէք հետեւեալ կերպով։

Այս անուն երախայ՝ Ոչդէ Եղեցոյ՝ Դեռ. յոգորէն [illegible]։

Նոյնպէս երբ ուրիշ թաղէ կը բերուի յեկեղեցիդ մի երախայ, որ ծնողք անծանօթ են, կը հրամայեմք որ կատարէք Մկրտութեան Ս. Խորհուրդն, և սակայն չարձանագրէք մինչեւ որ երախային պատկանեալ թաղին եկեղեցական-հոգեւոր պաշտօնէութենէն և Թագ. Խորհրդէն համերաշխ ստորագրութեամբ մի վկայագիր, և կամ Ազգ. Պատրիարքարանէն մի արտօնագիր չներկայացուի։ Պէտք է գիտնալ որ եթէ պահանջուած վկայագիրն կամ արտօնագիրն չը բերեն, յայնժամ ի վերեւ յիշատակեալ եղանակաւ պիտի արձանագրուի ապաքէն։

Հաղորդելով մեր սոյն կրկին հրահանգներն Ձեր Սիրելութեան կը հրամայեմք որ հոկիք այսուհետեւ սոցա անվրէպ գործադրութեան։

Ողջ լերուք ի Տէր
ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

8 յունիս 1890

Խառն ժողովն ի նիստ պիտի դումարի յառաջիկայ ուրբաթ օր ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ։

Կիւրակէ օր տեղի ունեցաւ Խասգիւղի Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ մէջ հանդուցեալ Սարգիս էֆ. Արբահամեանի յուղարկաւորութիւնն եկեղեցական վայելուչ հանդիսիւ ի ներկայութեան երիւեղի ազգայնոց, օտարազգաց և խուռն բազմութեան։ Հանդիսին կը նախագահէր Գեր. Տ. Գարեգին Սրբազան Սրուանձտեանց, իւր շրջանն ունենալով Աշտ. Տ. Յակոբ, Յակոբեան Տ. Վահան, Արարատեան Տ. Գրիգոր Մ. վարդապետներն և երեսուն չափ քահանայք և երգեցիկ դպիրք։ Հանդուցեալն դագաղը զոր շրջապատած էին Ս. Ներսիսեան վարժարանի աշակերտք, ծածկուած էր ստուար չափ ծաղկեայ պսակներով, որք գրուած էին Թաղին Պատ. Թագ. Խորհրդոյ, Հոգաբարձութեան, Գալֆայեան որբանոցի, Տիկ. Ս. Ասլանեանի, Ց. էֆ. Ասլանեանի, Ց. էֆ. Դարամանեանի և այլ ազգականաց կողմանէ։ Գեր. Գարեգին Սրբազան պերճախօս ազդու դամբանական մը ի վեր հանեց հանդուցելոյն ընտանեաց, հեզաշարժոյր և ազգասէր բարեմասնութիւններն ու արժանիքն այս առթիւ յիշեց իւր Թաղին (Խասգիւղի) նեղկամամբ մատուցած ծառայութիւններն և վերջացնելով իւր խօսքն օրհնեց անոր յիշատակն և երկնային մխիթարութիւն հայցեց ազգակաց ընտանեացն, ազգականաց ու բարեկամաց։—Եկեղեցական թափորն երբ մեկնեցաւ հանդիսիւ դէպ ի գերեզմանատունը կը յաջորդեր կանգառաւ Ս. Ներսիսեան աղջկանց վարժարանի առաջ, ուր երկ. վարժարանաց Տեսուչ Եղիշէ էֆ. Տաքուտեան գրաւոր սրտառուչ դամբանական մը խօսեցաւ, որով մի առ մի թուեց բարեշիջատակ հանգուցելոյն կրթասէր ձգտումներն։ Իր խասգիւղցի երբեմն Թագ. Խորհրդոյ և Հոգաբարձութեան Առենապետի բազմիցս վարած պաշտօններով իւր Թաղին Ս. Եկեղեցւոյ պայծառութեան եւ վարժարանաց յառաջադիմութեան եւ զարգացման նպաստամբոյ տարած արդիւնաբեր ջանքերն և ուղղամիտ ծառայութիւններն դրուատելէ յետոյ, իւր վերջին պարտաւորութիւն, ի դիմաց Թագ. Խորհրդոյ, Հոգաբարձութեան, վարժարանի երկսեռ սուսուց և Թաղեցւոց երախտագիտութիւն յայտնեց։

Թաղման տխուր արարողութիւն ուարտեալ վերջ ներկայք մի առ մի իրենց ցաւակցութիւններն յայտնելով հանդուցելոյն վշտակիր որդւոյն, երկու հարազատաց և փեսին՝ Յարութիւն էֆ. Ասլանեանի, մեկնեցան։

* * *

Այս յուզարկաւորութեան հանդէսէն վերադարձին Վեր. Արիկ էֆ. Ուենեան դամբանական նուէրով մխիթարեց Թաղին հանգուցեալ բազմաչխատ քահանայի մը ազգատիկ այլ պարկեշտ բազմանդամ ընտանիքը։

Շաբաթ օրը ուսուցական չոգենաւով մայրաքաղաքս ժամանեց Տիփխիսի ազգայիններէն առաջնակարգ դրամատէր և Գանք տը Թիֆլիսի ընդհանուր Տնօրէն Ագա Միքայել Թամամշեանց հանդերձ ընտանեօք։ Թամամշեան յ'Օթէլ տ'Անկլը դէռ իջեւանեցաւ, և այս երեկոյ կը մեկնի յԷրզրում, ուրկից երկու ամսէն կը վերադառնայ Թիֆլիս, դարձեալ մայրաքաղաքէս անցնելով։

Գ. Թամամշեանց երէկ Մայր եկեղեցի գնաց, և ապա Պատրիարքարան, ուր, ի բացակայութեան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, ընդունուեցաւ Գեր. Փոխանորդ Հօր կողմէ։

ՆՇԱՆԱԵՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի օր Սկիւտարի Սմբատեան ամբարանոցին մէջ կատարեցաւ հանրածանօթ վաճառական Աղա-Յովսէփ էֆ. Թոգաթեանի նշանախօսութիւնն ընդ Աղնուհի Օր. Ամպէր Սմբատեանի, դուստր Աղա-Մանուկ էֆ. Սմբատեանի, ի ներկայութեան երկուց կողմանց բազմաթիւ ազգականաց և բարեկամաց։

Ազգային այս երկու բարեհամբաւ գերդաստանաց միջեւ հաստատեալ խնամութիւնը բերկրութեամբ պիտի լնու երկուց կողմանց բազմաթիւ համակրողները։ Թէ՛ Աղա-Յովսէփ էֆ. և թէ իւր Աղնուհի խնամեալ իրենց բարեկրթութեամբ արդէն պատուաւոր տեղ մը բռնած են կ. Պոլսոյ հայ ընկերութեան բարձրագոյն դասուն մէջ։

Արբահամեան, Մամճեան և Ասլանեան ընտանիքները կը փութան հրապարակաւ իրենց խորին շնորհակալիքն յայտնել այն ամէն ազգականաց և բարեկամաց, որք ներկայ գտնուելով Մեծ. ՍԱՐԳԻՍ Լ.Թ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆի յուզարկաւորութեան հանդիսին, իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւատիքն արտայայտեցին։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆ

Տրապիզոնի Աբչէապատ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մէհմէտ Աբիֆ էֆենտի, Նախորդ գայմագամ Մէճիտիէի գաւառակին։

— —

Ի ԿԱՌՍ. ՊԱՅԱՍ

Բարձր. Մեծ. Եպարքոսը, Պետական Խորհրդոյ Բարձր. Նախագահն և Արտաքին, Դատական ու Առեւտրական Վարչ. Նախարարք երէկ կայսերապատ գնացին և անդ խորհրդակցեցան ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։ Այս պատճառաւ Մեծ-Եպարքոսը, Պետական Խորհրդոյ Նախագահն ու միւս Նախարարք երէկ իրենց պաշտօնատեղիները չգացին։

— —

ԻՄԹԻԱԶԻ ՇԲԱԴԱՐԱՄ

Վեհ. Սուլթանը, գնահատելով Տիարպէքիրի կուսակալ Հաճի Հասան պէյի բարւոք պաշտօնավարութիւնը Իմթիազ պատուանշանի ոսկի շքագրամը շնորհած է նմա։

— —

ՊՈՒԲՐԷՇԻ ՕՍՄ. ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Պուբրէշի Օսմ. Նոր դեսպան Պլաք պէյ յունիս 23ին ընդունուեր է Ռումանիոյ թագաւորէն Սինայայի պալատն մէջ սովորական արարողութեամբ, ի ներկայութեան Ռումանիոյ արտաքին գործոց Նախարարին։

ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ԲԼԻՖԻՆ

Մայրաքաղաքս կը գրեն Վիեննայի լրագրոյ մը թէ Ծխախոտի Բլիֆին ներկայ տարեշրջանին առաջին հինգ ամսոց հասոյթները շատ զգալի կերպով աւելի են անցեալ տարեշրջանի նոյն ամսոց բաղդատմամբ։ Սպառումն հետզհետէ կ'աւելնայ և օտար երկիրներէ կարեւոր խնդրանքներ կը [illegible] Ռուսիոյ կը գուշակուի թէ այս տարուան շահարաժինն անցեալ տարուան շահարաժինէն աւելի պիտի բլլայ։

Անցեալ մայիս ամսոյ մէջ, Բլիֆին հասոյթն եղած է 152,000 օսմ. ոսկի մինչ անցեալ մայիսին 139,000 ոսկի եղած էր։

ԷՎԴԱՖԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Էվդաֆի Նախարար Վեր. Զիհնի փաշա հրահանգ ուղղելով նոյն պաշտօնատան բոլոր դիւաններուն, հրամայած է որ յարդ անգործադրելի մը նացած խնդիրք մինչեւ ամսոյս վերջն աւարտին, նոր յանձնուած խնդիրք մինչեւ երեք օր աւարտին և եթէ բացառիկ պարագայ մը ներկայանայ տեղեկագրուի իրեն։

— —

ՍԿԻԻՏԱՐԻ ՋՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆը

Սկիւտարի և Դաւոր գիւղի ջրի ընկերութիւնը մնացեր Հանրօգուտ շինութենց նախարարութեան պիտի յանձնէ ընդհանուր շինութենց և խողովակաց գետեղման յատակագիծերը։ Աշխատութիւնք պիտի սկսին յուլիս ամսու մէջ։ Գլխաւոր շինութիւններն են 2 միլիոն խորանարդ մետր պարունակող լիճ մը, դարձարան մը, անիւ մը, բաշխման աւազան մը, ջրամբար մը ի Սկիւտար, ջրամբար մը ի Դաւրգիւղ և 50 քիլոմեթր խողովակաց գետեղում։

Խողովակները պիտի դրուին մինչեւ Երէնդիւղ։ Միւս կողմէ, բաժանորդաց թիւն հետզհետէ կ'աւելնայ և օրական 5000 խորանարդ մետր ջրի բաժանորդագրութիւն կայ արժմէն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱՆ

Ղալաթիոյ Պորսային մէջ, գներու վրայ անկումը կը շարունակէ։ Երկուքնէ մինչեւ հիմա, մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ հրապարակին վրայ։ Փոնսոլիէն և Բումէլիի երկաթուղեաց պարտատոմսք բաւական անսովոր եղեւէջներ ունեցան։ Փոնսոլիէն երէկ միջօրէէն յետոյ մինչեւ 20·2 իջաւ, երկաթուղին մինչեւ 73½։ Յետոյ, իրիկուան դէմ, Փոնսոլիէն բարձրացաւ մինչեւ 20·24, և երկաթուղին 79։ Այս առաւօտ Փոնսոլիէն բացուեցաւ 20·21, և մինչեւ 20·24ի վրայ գործեր եղան։ Երկաթուղւոյ գինն էր միջօրէէն առաջ 78¼, իսկ միջօրէին 77¾, ինչպէս նշանակուած է մեր դրամական ցուցակին մէջ։

Տախիրէն եւս եղեւէջներու ենթակայ եղաւ։ երէկ 60էն իջաւ մինչեւ 58·18, այս առաւօտ բացուեցաւ դարձեալ 60, իսկ միջօրէին 59·36։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ի Սինէքլի, Աբեւելեան երկաթուղեաց գծին վրայ, անցեալ հինգշաբթի օր աւազակութեան դէպք մը տեղի ունեցեր է անլուր յանդգնութեամբ։ Աւազակներն յափշտակեր են Ֆէբիի Ահմէտ փաշայի թոռը որ իւր ագարակը կը գտնուէր։ Աւազակները 12,000 ոսկի փրկանք կը պահանջեն, և կայանաւորին տէհեան մայրաքաղաքս եկած է, հեռը բերելով նամակն որով աւազակները կը խնդրեն այդ գումարը։ Կայսերական կառավարութիւնը շաբաթ օրն անմիջապէս 350 ձիաւոր զրկած է կառախմբով, որոց պիտի միանան Սինէքլիի մօտերը ցրուած բոլոր զօրքերը։

Անկից ի վեր, ուրիշ տեղեկութիւններ եղած են և այժմ 4000 զինուոր կը փնտռեն աւազակները։ Զօրքերը բաժնուած են ջոկատներու, որք ամէն կողմ կը պտըտին ոչ միայն Սինէքլիի շրջակայքին, այլ և բոլոր հեռաւոր որջերը։ Բոլոր գաղտնի ոստիկանութիւնն ուաքի վրայ է և իւր փութաջանութեան շնորհիւ կը յուսացուի աւազակները ձերբակալել ընդ փոյթ։

* * *

Վերջին պահուն կ'իմանանք թէ աւազակներն հաւանած են 3000 ոսկւոյ փրկանքի, թող տալու համար իրենց կալանաւորը։

—Բարբերդի գաւառական թերթին մէջ կը կարդանք թէ մայիս 28ի երեկոյեան թիւրի գիշերն երգնկայի մէջ ոճրագործութիւն մը տեղի ունեցած է։ Զաքմագէր Սիւլէյման անուն մարդ մը իւր երեք ընկերաց հետ գիւղաքաղաքի բժշկի հարազատ Թայրուլլահ էֆէնտիի տունը կը մտնէ և սուրա քորը սպանելէ յետոյ կը փախչի։ Տեղական կառավարութիւնն իմանալով կ'սկսի հալածել այդ չարագործն, որ սպանուած կը ձերբակալուի։

—Պրուսայի լրագրոյն մէջ հետեւեալը կը կարդանք։ Իսմէթլօ գաւառակի Գարաճա Գայա գիւղին մէջ Ապաղա Ալիմ ու Մանկալը Օսման անուն երկու փաղձի չարագործներ իրենց երկու ընկերաց հետ ջաղացպան Ապաղա Ալիի ջաղացքը կոխելով, սուրա ձախ ականջի մէկ մասը կտրեր ու հրացանը յափշտակելով, փախեր են։ Տեղական կառավարութիւնն իմանալով ձերբակալեր է այդ աւազակները։

— —

ՕՍՐԱՁԱԿՈՒՄ ՄԸ

Զօրավար Վիդալիս փաշա, որ իւր կնոջ հետ կիրակի դիշերն անցուցած էր Թաղապետական պարտիզին հանդիսին մէջ, կէս գիշերուն իւր Բանկալթիի տունը կը դառնար վարձու կառքով մը։ Սիւռի քոյրերու վարժարանին առջեւ, ջրհանկիրի զգեստով երկու մարդիկ փողոցին մէջ տեղը կանգնած էին և իրարու հետ խօսելու ձեւ մը ունէին։ Սոյն միջոցին երբ կառքը կանթեղին առջեւէն կ'անցնէր, մին ըստ ընկերոջը, «փաշան է», և երկուքը միասին յարձակեցան կառքին վրայ։ առաջինը պատեանէն հանեց երկար դանակ մը, կամ բէվոլվէր մը, յայտնի չէ։ կառապանը կ'ըսէ թէ դանակ մըն էր, մինչ զօրավարը տեսած է բէվոլվէր մը որ կը փայլէր, ոբովհետեւ նիքէլէ էր։ Ինչ որ ալ բլլայ, մարդասպանը պիտի գործածէր զայն երբ իւր արբանեակն անոր թեւը բռնեց գոչելով. «Ուշադրութիւն ըրէ, կինը մէկտեղ է։» Այդ պահ մը դադարը բաւեց կառապանին՝ ձիերը մտրակելու և սրարշաւ հեռանալու համար։

Այս երկրորդ անգամ է որ, զօրավարն ինք յայտնած է իւր բերնով, սպանութեան փորձի մը զոհ կ'ըլլայ Վիդալիս փաշա։ Երկու տարի առաջ, Պայրամի երկրորդ օրը, ժամը 10 ին առեն երկու ընկերներու՝ յոյնի մը և Թուրքի մը հետ ադարակէն իջած առեն, երեքն ալ անզէն, իր վրայ կը յարձակին 7 անձինք որք անշուշտ ի գործ պիտի դնէին իրենց չարաչուք մտադրութիւնը եթէ նոյն միջոցին վրայ չհասնէին Քիլիս գացող վեց զինուորներ։ Այդ միջոցին զօրավարին ընկերներէն մին հարցուցած բլլալով թէ ո՞վ էք, աւազակներէն մին պատասխաներ է։ «Դուք ճամբանիդ գացէք, ձեզի հետ գործ չունինք, մեր գործը Վիդալիս փաշայի հետ է եւ գլխուն գալիք գայ։» Այդ աւազակներէն մին, Կիւրճի Սիւլէյման, ձերբակալուած է, բայց Վիդալիս փաշայի թուրք ընկերը, Իպրահիմ, որուն վկայութիւնը շատ կարեւոր կրնար բլլալ, անոյաս եղած է։ (Մնդ.)

— —

ԱՀԱՐԵԼԻ ՈՃԻՐ ՄԸ Ի ԲԵՐԱ

ՄՆՏՈՒԿԻ ՄԷՋ ԿՆՈՋ ՄԸ ԴԻԱԿԸ

Բերայի Քանչէլէր փողոցի ոճրագործութիւնն, որոյ մանրամասնութիւնները երէկ հաղորդեցինք. տակաւին գաղտնիք մը կը մնայ և յայտնի չէ թէ ի՞նչ պարագաներու մէջ կատարուած է։

Ոճրագործն Ալէքս, որ սնուկը գշտնուած օրուան առաւօտուն Քանչէլէր փողոցը գնացած և ծրար մը առնել ուզելով, չէր յաջողած և մեկնած էր, ուզղակի իւր ծառայած վաճառատունը գնացեր և անտի գանձելու համար մէկ քանի փոխանակագրեր առնել յետոյ մեկներ է։ կը կարծուի թէ Ալէքս այսպէս վարուելով ուզած է ոստիկանութիւնը խաբել։

Տան տէրն՝ Աթանաս և միջնորդն՝ Կանքօ Ալէքսի մեկնած օր իրիկուան դէմ Թէրէ Պաշչի ոստիկանին դիմելով, ըսած են թէ տան մէջ գտնուած սնուկէ մը գաղտնի հոտ մը կուգայ։ Ոստիկանն անմիջապէս այդ տունն երթալով սնուկը կը բանայ և հոտ մը չառնուր, սակայն սնուկը խառնած պահուն տեսնելով որ դիակ մը կայ, սենեակին առջեւ ոստիկան մը կը թողու և գէպքը կը տեղեկագրէ ձեռնհաս իշխանութեան։

Այդքան համար կ'ըսուի միանգամայն թէ տասն-երեք ամիս առաջ Ղալաթիոյ սեղանաւորաց միոյն յանձնարարութեամբ Գ. Բալթիի վաճառատան մէջ ընդունուած էր եւ այս վերջինը մինչեւ հիմա իւր հաւաքիչն գանգատելու առիթ մը ունեցած չէր երբեք։

Ալէքս ուրբաթ առաւօտ ըստ սովորական Բալթիի վաճառատունը գնացեր էր։ Ալէքս չորեքշաբթի ու հինգշաբթի գիշերներն իւր տունը չերթալով, ընտանիքը այդ վաճառատունը մարդ մը ղրկելով տեղեկութիւն ուղեր է, որովհետեւ Ալէքս սովորութիւն չունի եղեր գիշերները իւր տունէն բացակայ մնալ։ Վաճառատան մարդիկ պատասխաներ են թէ Ալէքս մէկ քանի տեղեր գնացած է գրամ հաւաքելու եւ այլ գործերու համար։ Եւ արդարեւ Ալէքս նոյն օրը գրամ գանձելու գնացեր է, սակայն իւր գանձած գրամը փոխանակ անձամբ տանելու, ուրիշի մը հետ վաճառատուն ղրկեր է ըսելով թէ ինք զբաղած է։

Այն թաթվուցի կինն, որոյ տան մէջ երբեմն բնակած էր տարաբաղդ գոնը, յայտարարած է թէ Բէյլաժի երեսուն ոսկւոյ չափ գումար մը ունէր։ Այս պատճառաւ թէեւ կարծուած է թէ ոճրագործութիւնն շարժառիթն այդ դրամն է, սակայն այս կարծիքը եւս այնչափ հաստատութիւն գտած չէ, որովհետեւ Ալէքս իրեն հաւաքիչ մեծաքանակ գումարներ գանձած և ցարդ տակ մը անգամ իւրացուցած չէ։ Այս հակառութեան առջեւ կը կարծուի թէ Ալէքս այլ եւս ձանձրացած Բէյլաժի կենակցութենէն, այս միջոցին դիմած է իր տարփուհիէն ազատելու համար, որ զինքը բուռն կերպիւ կը սիրէ և միշտ կ'ուզէր եղեր ամուսնանալ իրեն հետ։ Ճամբոյ կոխեներ եւս տեղի կ'ունենան եղեր Ալէքսի ու Բէյլաժի միջեւ, Բէյլաժի նախանձոտ բնաւորութեան պատճառաւ։

Տան տէրն Աթանաս, սորա հօրեղբօրորդին և միջնորդ Կանքօ, որք այժմ ի կալաթա Ակրայ կը գտնուին, թէեւ գատ գատ կը հարցքննուին, սակայն երեքն ալ բացարձակապէս կը յայտարարեն թէ այդ ոճրագործութեան մէջ ոեւէ մասնակցութիւն չունին։ Կերեւի թէ սպանեալ Բէյլաժի ազգական չունի, որովհետեւ մինչեւ հիմայ ոչ ոք ներկայացած է ի Կալաթա Ակրայ։

Ոստիկանական խուզարկութիւնք ապարդիւն մնացած են ցարդ և Ալէքս դեռ չէ ձերբակալուած։

— —

ՆՈՐ ՄԱՆԱՆԱՑ

Տիարպէքիրէ կը գրեն առ Թ-էյէ թէ Մահալ ու Մէթինա գիւղախմբերու մէջ վերջերս տեղացած անձրեւին հետ տեսակ մը կորեկ տեղացեր է եղեր անթիւ և անհամար։ Ժողովուրդն հաւաքեր է զայն և իրրեւ ցորեն ազալէ յետոյ հաց պատրաստեր և կերեր է։ Երկրագործք իրենց ցանած կորեկներուն պէտք չունենալով, ապագային համար իրրեւ սերմ պահեր են և երկինքէն տեղացած այդ նոր մանանան ամբարեր են իրրեւ ուտեստ։

Թ-էյէ այս տեղեկութիւնները տալէ յետոյ կ'ըսէ թէ այդ կորեկներէ մէկ քանի հատ իւր խմբագրատունը ղրկուած է։

— —

ՏՕՆԱՎԱՃԱՌ

Տպագրական տեսչութեան մէկ պաշտօնական ազգէ կը ծանուցանէ թէ Քէոթահիոյ էսկիշէհր գաւառակի Գասբը Գավազը անուն տեղը տօնավաճառ մը բանալու արտօնութիւն տրուած է և թէ վաճառականաց ազատօրէն առեւտուր ընելը պիտի ապահովուի։ Տօնավաճառը պիտի սկսի սեպտեմբեր 21ին և պիտի տեւէ տասն հինգ օր։

Բերայի Ամառնային Թատրոնին հրկիզմանէ վնասուած Ֆրանսացի դերասաններուն և դերասանուհիներուն նպաստելու համար, Ֆրանսական դեսպան կոմս Մոնդէժիլլայի նախաձեռնութեամբ հանգանակութիւն մը բացուած է, ուսկից մինչեւ ցարդ գոյացած է 3308 ֆրանք։ Դեսպանն իր կողմէ նուիրած է 1000 ֆրանք։ Կիրակի ցերեկ, այս նպատակաւ, գեսպանին հովանաւորութեան ներքեւ բազմազարմ հանդէս մը տեղի ունեցաւ Թէրէ-Պաշի հասարակաց պարտիզին մէջ։ Հանդէսը սկսաւ միջօրէէն երկու ժամ յետոյ և տեւեց մինչեւ կէս գիշեր մեծ ոգեւորութեամբ և աշխուժիւ։ Հասոյթն եղած է իրր 300 օսմ. ոսկի։

—Անցեալ ուրբաթ գիշեր, Բերայի կառավարիչ Նազըմ պէյ, երկու ոստիկանաց հետ Բանկալթիէ անցած պահուն, Լատին գերեզմանատան դէմ կը տեսնէ երեք մարդիկ որք տան մը պարէզին մէջ կը մտնէին և որոցմէ մին տանը մէջ կը մնար՝ պատուհանն ի վեր մագլցելով։ Կառավարիչն անձամբ և երկու ոստիկաններ կը յարձակին շարագործներու վրայ, որք բէվոլվէրի երեք հարուած կը պարպեն։ Ոչ ոք կը վիրաւորուի, և երեք շարագործները նոյն հետապն կը ձերբակալուին։

—Հիւպատոսական գործոց դիւանին առաջին քարտուղար Վեր. Տիրան պէյ Տատեան երկէ առաւօտ մայրաքաղաքս վերադարձաւ Բարիզէն, ուր կը գտնուէր արձակուրդով։

—Էսկեան և Ուենեան ընկերութեան Ափոնոս շոգենաւը կիրակի օր մայրաքաղաքս մեկնեցաւ ի ձիտաւ՝ 500 ուխտաւորներով։ Նոյն ընկերութեան երիտասարդ շոգենաւը Թարսոս Պոլսոյ նաւահանգիստը կը գտնուի։

—Մայրաքաղաքիս առողջապահական վարչութիւնը լուր առած է թէ նիդպտական կառավարութիւնն հսկողութեան կ'ենթարկէ Սպանիայէն եկած նուէրը։

—Վիճակագրէ մը կը տեսնուի թէ Սելանիկի նահանգն 1304 տարւոյն մէջ արտադրած է 3,377,527 քիլոկրամ ծխախոտ և 1305 տարւոյն մէջ 5,026,347 քիլոկրամ։

—Ոստիկանութեան պաշտօնեայք ձերբակալած են Բանանի անուն հելլէն մը որ անցեալները Ղալաթիոյ մէջ յոյն ածխավաճառ մը սպանած և ի բացակայութեան դատապարտուած էր։

—Երէկ Տոլմա Պաղչէի առջեւ նաւակ մը ընկղմեցաւ յորում կային ուղեւոր մը և տասը գրիւ գարի։ Շուրջը գտնուող նաւակներ օգնութեան փութալով, ազատեցին թէ՛ ուղեւորն և թէ նաւավարը։

—Նախնեաէն կը գրեն առ Զ.—ոնաց թէ տեղական կառավարութիւնը գինուորներ ղրկեր է ձերբակալելու համար Միչօ Գայանի անուն աւազակապետն։ Զինուորք սպաներ են աւազակապետը, սակայն նորա ընկերք փախեր են։

—Օտեսայի օսմանեան փոխ-հիւպատոս Տիգրան էֆենտի Հիւնքեարպէյենեան երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց արձակուրդով։

—Մայրաքաղաքիս հիւպատոսական հիւպատոս Գ. տը Բարքանօ երէկ առաւօտ ատ վերադարձաւ կնոջն հետ։

—Երէկ իրիկուն ժամ 10ին Ազապ Բարուի ծովեզերքէն վայելչապէս հագուած մարդու մը դիակը գտնուեցաւ։ Դիակին աչքերն ու քիթը բերանը չկային։ Ոստիկանք պահականոց փոխադրեցին զայն։

—Ներքին գործոց նախարարութիւնն հրահանգ ուղղելով որոց որ անկ է յանձնարարած է ուշադրութիւն ընել, որպէս զի զինուորաց նշանուած աղջիկներն ուրիշներու հետ չամուսնացուին։

—Կեսարիայէն կը գրեն թէ ամիսէ մը ի վեր կարմրախտը ճարակած է անդ, ուրկից 1էն մինչեւ 8 տարեկան տղաք կը վարակուին և օրը քսան-երեսուն տղաքներ կը մեռնին։

—Ցայտնի է թէ ժամանակէ մը ի վեր Գեսարիոյ Խորհրդոյ անդամ Սամի պէյի և Մամճեան-Հաճեան ընկերութեան միջեւ դատ մը կար Զուպարքիի քարիւղի մը թերանցներու սեպհականութեան առթիւ։ Այս դատ որ Նախնական դատարանին առջեւ տեսնուած էր, վերաքննիչ ատեանին առջեւ տարուելով՝ Սամի պէյ շահած է եւ դատարանն որոշած է որ մթերանցները Սամի պէյի յանձնուին։ Վճռաբեկ ատեանն եւս վերացուցած է այդ որոշումը։

—Եղեռնագատ ատեանը տասն և հինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտած է Գասբի անուն գաղթականի մը, որ հինգ ամիս առաջ ի Թասըմ Փաշա ուրիշ գաղթական մը սպանած էր։

—Երէկ առաւօտ փայտ բեռցած փոքր առագաստանաւ մը Սկիւտարէն [illegible] երբրն բաղնելով, բաղնիքին տախտակները խորտակեց։ Այս բաղնում յառաջ եկած էր հոսանքին սաստկութենէն։ Նաւուն յառաջակողման կայմը միայն կոտրեցաւ։

—Երէկ իրիկուն ժամը 8ին Սիրքէճիէ Այսթէֆանոս ուղեւորող թիւ 34 կառախուռնն երբ Գումգարու ժամանեց, վայրաչարժին անիւը կոտրեցաւ։ Անմիջապէս Սիրքէճի հեռագրուելով, 47 թիւ վայրաչարժը ղրկուեցաւ և կառախուռնն իւր ճամբան շարունակեց։

—Երէկ վառնայէն մայրաքաղաքս եկան քսան երեք տուորբուլգարացի խլամ գաղթականներ։

—Ոստիկանութեան պաշտօնեայք երէկ ի Ղալաթիա թիւնէլին առջեւ քսակահատ մը ձերբակալեցին, երբ սա Հաֆիզ Ահմէտ անուն դպրոցականի մը քսակը յափշտակած էր և կը փախչէր։

—Թագապետութեան Զ. շրջանակի մէկ պաշտօնական ազգէ կը ծանուցանէ թէ վարձու կառքերն ինչպէս նաեւ բեռ կրող սայլեր պէտք է որ փոխադրեսցեն ալ կազմէն երթան և թէ հակառակը գործող կառապանք դրամական տուգանաց պիտի ենթարկուին։

—Եպիսկոպոս Նիսիմ Նիկոս էֆենտի առաջարկած է կայս. կառավարութեան սիկառէթի թուղթերու վրայ 1, 2 և 3 փարանոց դրոշմաթուղթ փակցնել։ Առաջարկութեան տէրն այս առթիւ մեծաշնորհ խնդրած է։ Զեռնհաս իշխանութիւնը կը քննէ այժմ մատուցեալ ազերաբերն ու ծրագիրը։

—Բերայի թաղապետութեան և Տէրքեսեան ջրի ընկերութեան միջեւ բանակցութիւնք կը կատարուին Բերայի փողոցները ջրելու համար։ Թաղապետութեան նախագահ Հիւսէյին պէյ, Տէրքեսեան ջրի ընկերութեան տնօրէնն և այլք անձամբ ներկայ գտնուելով փողոցները ջրել տուած են նոր գործիքով մը։ Այս փորձ լաւ արդիւնք տուած է։

Կ'ըսուի թէ թաղապետութեան Ա. և Դ. շրջանակաց փողոցները ջրելու եւս բանակցութիւնք կը կատարուին նոյն ընկերութեան հետ։ Միայն Բերայի թաղապետութեան շրջանակին մէջ վեց ամիս շարունակ օրը երկու անգամ պիտի ջրուի գրեթէ 100,000 քառակուսի մետր տեղ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈՒԼԷՃ ՍԿԻԻՏԱՐԻ

Սկիւտարի Ազգկանց Ամերիկեան Գուլէճի տարեկան հարցաքննութիւնք սկսած են։ Առաջիկայ ուրբաթ օր, 27 յունիս (Հ. Ե.) տեղի պիտի ունենայ վկայականաց բաշխման հանդէսը։

Տիզբրահանակ Ազգքանդր Տիւմրի ընտրելագոյն գործերէն է հասարէ է 1200 երեսէ բաղկացեալ սիրագեղագոյն Մանեակ անուն գիրքն, որ ամէնէ առաջ 48 զրշ է կը նախուէր, այս անգամ բազմից թախանձանաց ուժանմանակոյ 12 զրշ. անխ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՒՐԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 23 Յունիս.— Թան կ'իմանայ թէ Փարիզի և Լոնտոնի կառավարութիւնք՝ յոյժ զգոհացուցիչ յայտարարութիւններ ըրած են իրարու՝ Զանզիպարի խնդրոյն վրայ։

—Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, նախկին նախարարապետ Պ. Գրիսոն ուզեց Զանզիպարի մասին հարցապնդում ուղղել արտաքին գործոց նախարարին, որ բաւ թէ կառավարութիւնն յաջորդ նստին մէջ պիտի յայտարարէ թէ կ'ընդունի՞ հարցապնդումը թէ ոչ։ Պ. Գրիսոն յայտարարեց թէ ո՛չ թէ այժմեան այլ անցեալ բանակցութեանց խօսքը պիտի ընէ։ Ֆրանսա, 1862 ին, զիջումներ ըրաւ, զի մեզ համար Զանզիպար Քափիթալիսթոնի դաշնագրերով վարեալ երկիր մ'էր։ Անգլեւերման դաշնագրին մէջ, բովանդակ զանզիպարեան երկիրը խնդրոյ առարկայն է, մինչ ցայսպէս վերապահեալ էր այդ երկիր։ Զանզիպարի թողումը Ափրիկէի մէկ ծայրէն միւսը Ֆրանսայի ազդեցութեան համար շատ անհնազանդ տպաւորութիւն մը կունենայ յառաջ բերել։ Պ. Գրիսոն վաղուան նստին մէջ վիճաբանութիւն կը պահանջէ ստիպմամբ։ Պ. Ռիպո կը պատասխանէ թէ կարելի չէ անցեալին վրայ վիճաբանել առանց ներկային և ապագային դպչելու։ Կառավարութիւնն արթուն է, և ի Զանզիպար բան մը չպիտի լինի առանց կանխաւ համաձայնութեան Ֆրանսայի Սրեսփ. Ժողովոյն հետ։ Ժողովը վաղուան յետաձգեց խնդիրը։

ՊՈՒԻՖՐԻԷՆ, 23 Յունիս.— Առողջապահական խորհուրդն հնամախտի դէմ զգուշական միջոցներ ձեռք առաւ։

ՎԱԼԵՆՑԻԱ, 23.— Բարեկեցիկ ընտանիքներ ապահով վայրեր կ'ապաստանին։ Հնամախտը քանի մը գիւղեր տարածեցաւ, յորոց ոմանք Վալենցիոյ և Թէռնոյի երկաթեայ գծին վրայ են։ Ի Թոռնա, մերժ ի Ռուկաթ, նորէն վեց անձինք բռնուեցան և երեքը մեռան։ Ռուկաթի շրջակայքը քանի մը անձինք եւս բռնուեցան։

ՀՌՈՄ, 23.— Քէլլէն Յէրոմ կը ծանուցանէ թէ ի Նափոլի խեղճ գործաւոր մը անցեալ գիշեր մեռած է հնամախտի բոլոր նշանները ցուցնող հիւանդութենէ մը։ Բժշկական քննութեամբ հաստատեցաւ թէ տեղական հնամախտի դէպք մ'է որ համաճարակ հանգամանք չունի։ Բժիշկները բացարձակ յայտարարեցին թէ ասիական հնամախտ չէ։ Բայց և այնպէս, զգուշական ամէն միջոցներ ձեռք առնուեցան։

ՓԷՇԹԱ, 23.— Արտաքին գործոց խորհրդական Պ. Փոն Սէկիէնի, մաճառ Պատուիրակութեան շնորհակալութիւն յայտնելով իւր գտնուութեան համար, ըսաւ թէ սերպ դեսպան Պ. Սիմիչի յայտարարութիւններէն ետքը փոփոխութիւն տեղի չէ ունեցած Աւստրիոյ և Սերպիոյ յարաբերութեանց մէջ։ Կառավարութիւնն ուշի ուշով կը դիտէ դէպքերու ընթացքն ի Սերպիա։ Աւելի յառաջ երթալու պէտք չկայ։

ՀՌՈՄ, 23.— Գաւառաց մէջ կատարուած քաղաքային ընտրութեանց մէջ, կառավարութեան կուսակիցք ընտրեցան առանց պայքարի։ Կղերամիտ կուսակցութեանց անդամք չմասնակցեցան ընտրութեանց։— Ռիֆորմա կ'իմանայ թէ Պապը հիւանդ է մի քանի օրէ ի վեր։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԳՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 12 Յունիս

Օսմանեան Քսանսիլիտ

Երկէ երեկոյ գոց. (Ոսկի. Ռ. Ոսկի)	20	18 1/2
Գիշերուան գոց. Լէյի վերջը	»	20 24
Քէրպի մէջ	»	— —
Ընտանեկան բաշխուածք	»	21 21
Էն. օրին	»	21 22
ԼՈՆԴՈՆԻ ՏԱՒԻԼԻ		
Երկէ երեկոյ		58 20
Այս առաւօտ		60
Էն. օր		59 36
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԱՒԼԱԳՈՅՇ		
Փոխառութիւն	A. Ոսկի	41 3/4
»	B. »	24 3/4
»	C. »	21 6
ԲԱՆԿՆՈՏԱՄՈՒԾ		
Սովորական Ոսկիներ	Ա. Ոսկ. Լ.	5 5
Քէրեան Ոսկիներ	Ռամ. »	9 25
Պանք ոչ Գանս	» »	7 15
Սան Շանտ էվէյնոր	» »	5
Թրամուէյ	» »	
Բանկի երկաթուղի	Բր.	77 3/8
Բասմեքաուզի Լավիսմոն	Գ. Կ.	142

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐՍԱ

Բարիզ, 23 Յունիս, ժամ 3 վայր 35 երեկոյ

Ֆրանսական Ռենթի 3 %	91 55
» » 4 1/2 %	106 55
Բանկեան գոց. Սէրի Դ.	19
Օսմանեան երկաթուղի	79 37 1/2
» Բէյրի բասմեքաուզի	275
Պանք Օթոման	693 12 1/2
Գրեքի Լիսէն	743 75
Իտալական Ռենթի 5 %	96 12 1/2
Հիշլենական 5 %	483
Բրեթրեքի Թիւրը (1890)	417 50
Եգիպտական միացեալ	437 50
Պանք ոչ Բարի	826 25
Սամ. մաքս. արժէթուղթ	467 50
Սուէզի ջրանցք	2357 50
Սպանիական արտաքին	76 1/4
Զէր Լիսաբոնի վրայ	25 15

Լոնտոն, 23 Յունիս, ժամ 6 վայր — երեկոյ

Անգլ. ֆոնտիւրէ	97 7/8
Սամ. » Սերի Դ.	19 11/16
» » » Ա.	41 3/4
» » » Բ.	24 3/4
» » » Գ.	18 7/8
Փոխառութիւն 1877	103 3/8
Պանք Օթոման	14 1/16
Եգիպտական միացեալ (Ամորթիզէ)	96 3/16
» առանձ. (բրիմիէրէթ)	101 3/8
Յոյսը Սանթէ	86 1/2
Ռումանիայ (փոխառ. Բուչիլ)	103
Հելլենական 5 %	95
»	79
Ռուսական 1889	98
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 15
Վիեննա, 23 Յունիս, ժամ — վայր —	
Օսմանեան երկաթուղի	87 20
» Բէյրի բասմեքաուզիք	119 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	117 30
Պերլին, 23 Յունիս, ժամ — վայր —	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 32 1/2
Բուպլ Թղթագրամ	238
Օսմանեան երկաթուղի	80
Օսմանեան քսանսիլիտ Սէրի Դ.	19

ՆԱՒԼԸ-ԳԱԲՈՒԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Ի նպաստ Թապիս վարժարանաց կառուցանելի երկու ազգ. կալուածոց շինութեան համար հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած ըլլալով Նագիւղի ազիւսի գործարանատէրերէն, խորհուրդս պարտանձին կը համարի հրապարակաւ շնորհակալիք յայտնել առ Մեծապատիւ ազգասէր նուիրատուս, մանաւանդ առ Մեծ. Եղիա էֆէնտի Շահպազ. որ յանախ իւր գլխաւոր խորհրդոց առարկայն ըրած է Ս. եկեղեցւոյս պաշտպանութիւնն և որոյ միջոցաւ ի գլուխ ելած է սոյն նուիրատուութիւնը։

ի գիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատ-ուդէր Ատ-ուդիր

ՌԻ. Ս. ՔԷՄՀԱՃԵԱՆ ՕՀ. ՔԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Մեծ. Տեարք	
Գէորգ Տէմիրճեան	1000
Բաչիա էֆէնտի	1000
Շահպազ Եղիա	1000
Մհտ. Կարապետ Տէմիրճեան	5000
Մուրատ »	1000
Բարսեղ Կիւլպէնկեան	1000
Ավրամ Բայմազոյու	1000
Ճորճի Նուման օղլու	1000
Յովհաննէս Քուլճեան	500
Գրիգոր Աչիրեան	500
Շէրիֆ էֆէնտի	1000
Յ. Արապեան ընկերութիւն	1000
Մհտ. Տատուր	1500
Ճիվան էֆէնտի	1000
Յակոբ Հաճընկեան	500
Սարգիս Այվազեան	500
Յարութիւն »	1000
Մհտ. Մարտիրոս	500
Յակոբ Պալքճեան	500
Ալիքսան Թիւթիւնճեան	1000
Մհտ. Յակոբ Պէզիրճեան և Խաչիկ Կիւլպէնկեան ընկերութիւն	1000
Սարգիս Կէօսէկեան	1000
Գումար ադիւս	23500

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԿԱՐԻՆ, 2 յունիս

Կիրակի առաւօտ, մայիս 27ին, Դեր. Ս. Առաքելոյ Հայրն հանդերձեալ էր Ս. պատարագ մատուցանել և հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել վասն երջանկայիշատակ բարերարին ազգիս մեծանուն Մկրտիչ Սանասարեան։ Եկեղեցական այդ ծէսերու ներկայ ուրացաւ ցարդ Լեռնը չտեսնուած վայելչութեամբ և փառաւորութեամբ։ Արդէն հռչակաւոր հանգուցեալն տխուր մահուան գոյժն և այդ առաքիւ կարգադրուած կրօնական հանդէսն յատուկ ազդագրերով ծանուցուած էին ազգաւոր ժողովրդեան, որ առաւօտեան տխրանուագ զանգակահարութեան ի լուր կը փութար գունդագունդ գիմել յեկեղեցի իր երախտագիտական պարտականութիւնը կատարելու։ Պատարագին ներկայ գտնուեցան բացի հազարաւոր ազգայիններէ՝ քաղաքիս Ռուսաց, Անգղիոյ, Գաղղիոյ, Իտալիոյ և Պարսից հիւպատոսք իրենց տիկիններով և թարգմաններով, ազգային պաշտօնական մարմնոց ամբողջութիւնն և շատ այլակրօն ազգայիններ, որոց յոգնախուռն բազմութեան առջեւ տակաւին շատ նեղ կուգար մեր եկեղեցւոյ ընդարձակաւալ շէնքը։ Եկեղեցւոյ միջավայրը դրուած էին մի խաչ և մի Աւետարան սեւազգեստ սեղանի մը վրայ, որոյ շուրջը բոլորած էին Սանասարեան վարժարանի սգակիր տեսչութիւնն և համայն սանունք։ Եկեղեցական երգեցողութիւնք սկսան ցվերջ յոյժ կանոնաւոր ընթացքն, որոնք այն ատենան դաշն, տխուր և հոգեմաղթ չեչտ մը կը պարունակէին, որ ոչ միայն յուզեալ ժողովրդեան զգացմանց թելերն կը թրթռացնէին այլ և հիացման մեծ տպաւորութեան տակ կը թողուին օտարազգի հանդիսատեսներն։ Յետարտ Պատարագին՝ երբ Հոգեհանգիստեան պաշտօն կը կատարուէր, յանկարծ Սանասարեան Վարժարանն իր երկու աշակերտաց, Ազգ. բոլոր պաշտօնական մարմինք իրենց Առենապետաց, Ազգ. Ուսուցիչք իրենց Տեսչին ձեռամբ և անհամաք ամենամբ ոտքին պատուանդանին առջեւ զետեղել բնական և արհեստական ծաղիկներով զարդարուած 14 պսակներ և 3 ծաղկեփունջեր ի պատիւ յիշատակի անմահ բարերարին Ազգիս։

Ահաւասիկ այդ պսակներու և ծաղկեփունջերու ցուցակը հանդերձ իրենց վերտառութեամբ.

1. Բարերար Մ. Ս. Սանասարեանի յիշատակին իր երախտագէտ վարժարանը։
2. Նրեափոխանութիւն գաւառին Կարնոյ առ Մ. Սանասարեան։
3. Վարչութիւն առ Մ. Սանասարեան
4. Թաղական Խորհուրդն առ Մ. Սանասարեան։
5. Ուսումնական Խորհուրդն առ Մ. Սանասարեան։
6. Սանասարեան բարերարին Ազգ. Ուսուցիչներէն։
7. Բարերար հոգելոյս Մ. Ս. Սանասարեանի յիշատակին Կարնոյ Հայ գիւղացիներէն։
8. Բարերար Մ. Ս. Սանասարեանի յիշատակին իր խանարհ հարսնցուն Սաթինիկ Մ. Ե. Գալլար։
9. Մեծանուն բարերար հոգելոյս Մ. Ս. Սանասարեանի յիշատակին Տիկին Փերրանէ Ե. Հազարապետեան։
10. Արդուարդ Հազարապետեան (ծաղկեփունջ)։
11. Նուարդ Հազարապետեան (ծաղկեփունջ)։
12. Բարերար Մ. Ս. Սանասարեանի յիշատակին Գալլարեան գերդաստան։
13. Բարերար Մ. Ս. Սանասարեանի յիշատակին Տիկին Գայիանէ Մ. Գալլար։
14. Բարերար Մ. Ս. Սանասարեանի յիշատակին Նազէնիկ Մ. Ե. Գալլար (ծաղկեփունջ)։
15. Եղբարք Փասարմաճեան առ Մ. Սանասարեան։
16. Բարերար հոգելոյս Մ. Ս. Սանասարեանի յիշատակին Գալասանեան գերդաստան։
17. Գէորճեան եւ Վարդանեան առ Մ. Սանասարեան։

Այս պսակներէ վերջը՝ Ս. Առաքելոյ Հայրը սրտաբուխ դամբանական մը ի վեր հանեց բարերարին անթիւ մեծագործութեանց գլխաւորներն, որոց գլուխ գործոցն է կարնոյ Սանասարեան Վարժարանի անզուգական հաստատութիւնն, և համառօտակի կենսագրութիւնն ընելով այդ մեծ Հայուն, օրհնեց իւր անմահ յիշատակն և ըսաւ թէ «Սանասարեան կ'ապրի՛ ի մեզ, թէ անմահ է յիշատակն Ազգային այդ մեծ Բարերարին»։ Այդ պահուն տեսչութիւն, աշակերտք և ժողովուրդն համբոյր փղձկեալ էին յարտասուս, և անհնար էր այդ հանդիսաւոր բոպէին գտնել հայ մը որ չոգբար այդ թանկագին կորստեան վրայ, սիրտ մը որ չկիծար այդ մեծ մարդուն անակնկալ մահուան առթիւ։ Ամեն աչքէ արտօսր, ամեն որտէ հառաչանք, ամեն մտքէ երեսէ՝ ամեն բերնէ դրուատիք իրարու խառնուած՝ գոգցես նոր իմն պսակ կը հիւսէին Երջանկայիշատակ Բարերարին անժխտելի մեծ արժանեաց շուրջը։ Հոգեհանգստեան ազօթքէն վերջը նուիրեալ պսակները տարուեցան ու զետեղուեցան յատկապէս սեւերով կազմուած եալ ագոյ դահլիճի մէջ Բարերարին մեծագիր պատկերին շուրջն և ստորեւ, ուր կարգաւ հիւպատոսք, թարգմանք, տիկնայք, Ազգ. պաշտօնական մարմնոց խումբն, Ազգ. ուսուցչութեան ամբողջութիւնն, Ազգ. երեւելիք, բազմաթիւ եւ հոգեվէական ազգայնոց ներկայացուցիչք և կարնոյ բոլոր Հայ արհեստաւորաց եւ ամեն դասակարգի ազգայնոց գլխաւորք փութացին իրենց խորին վշտակցութիւնն յայտնել նախ առ Դեր. Ս. Առաքելոյ Հայրն, որ իրրեւ ազգին ներկայացուցիչը կ'ընդունէր ազգային այդ մեծ սուգին առթիւ ամեն կողմէ արտայայտուած ցաւակցութիւններն, եւ ապա առ տեսչութիւնն և ուսուցչութիւնն Սանասարեան Վարժարանին։ Երախտագիտութեամբ պէտք է յիշել ասէն մեր յարգելի յոյն կրօնակցաց վեհանձն մասնակցութիւնն Ազգ. այդ ընդհանրական սգոյն մէջ։ Զի նոյն օրը երբ մեր եկեղեցին կ'աւարտէր իր հոգեհանգստեան ազօթքը՝ Ցոյնք թէ՛ մասնաւոր նամակներով ուղղեալ առ Դեր. Ս. Առաքելոյն և առ Տեսչութիւն Սանասարեան Վարժարանին և թէ յատուկ ազդարարութիւններով ուղղեալ առ ժողովուրդն՝ կը հրաւիրէին նոյն օրը ժամը 8 ին ներկայ լինելու իրենց Եկեղեցւոյն մէջ Երջանկայիշատակ Բարերարին համար կատարուելիք Հոգեհանգստեան ազօթից։ Դեր. Ս. Առաքելոյն Հայրը, Տեսչութիւնն, աշակերտք, հայ ժողովրդեան երեւելիք և այլք զգաստեալ իրենց յոյն եղբայրակցաց այս ազնիւ զգացումներէն՝ փութացին պատասխանել անոնց այս մխիթարական հրաւէրին։

Ցոյն ժողովրդեան այս զգացմունք ամեն դրուատիքէ վեր լինելով, իրրեւ թարգման կարնոյ Հայ հասարակութեան՝ կը փութամ հրապարակաւ իմ խորին շնորհակալութիւն յայտնել։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՅՈԳՈՒԱԾԻ Մ'ԱՌԹԻՒ

Հետեւեալ բժշկական յօդուածը, թէեւ անցեալ հինգշաբթի հաղորդուած էր մեզ, սակայն նիւթերու առատութեան պատճառաւ հրատարակութիւնն յետաձգուեցաւ մինչեւ այսօր։

Աչխարհի վերջին ուրբաթ աւուր թերթին մէջ մի յօդուած տեսնուեցաւ՝ Բուլիէ, Թոխոթ և Մալլի վերնագրով։ Դա բոլոր լուրջ բժշկաց զարմանքը գրաւած լինելու է, ինչպէս նաեւ ընթերցող հասարակութեան ուղղամիտ և քիչ շատ ուսեալ մասին, որ բժշկէ մը գրուած բժշկական յօդուածի մը մէջ ատկից աւելին կամ՝ լաւագոյն է ըսել՝ ատկից տարբերը գտնել կ'սպասէ։ Ըստ իս, ժողովրդեան ուղղեալ որ և է հրատարակութիւն, լինի յօդուած կամ գիրք, պարտի պարունակել միայն այնպիսի խնդիրներ, որք կրնան նմա օգտակար լինել և բնաւին վնասակար, և պէտք չէ անձնական կանխահաս կարծիքներ հաղորդել նմա՝ իրր ապացուցեալ ճշմարտութիւն։ Կը ցաւիմ յայտարարել թէ յիշեալ յօդուածը բոլորովին զուրկ էր այդ հանգամանքներէն։

Քաղցկեղի մասին յարգոյ բժշկին կատարած ջանքերը կրնան ատոյգ եղած լինել, որով և գովեստից արժանի։ Այլ լաւագոյն կը լինէր՝ կարծեմ՝ եթէ դոյն «բազմամեայ մասնաւոր փորձերն ու հետազօտութիւնները», փոխանակ խոպան երկրի մը վրայ թափելու, ուրիշ անթիւ հիւանդութեանց և հիւանդութեանց զանազան պարագայից նուիրուէին, որք այդ մահացու պատին չափ ոչ-ոչնչէն(1) (իր բառով) չեն։ Այս տեսակէտով, յօդուածին այս մասն ոչինչ կը պարունակէ նոր կամ օգտակար հասարակութեան, և հետեւաբար՝ իրր լոկ անձնական ջատագովութիւն՝ կը կորուսանէ ժողովրդային թերթի մը մէջ տեղ մը գրաւելու որ և է իրաւունք։

Թոքախտին գալով, զոր լաւագոյն կը համարիմ Բուլլէն ծնչաբեր անուանել, կարի զարմանալի թուեցան ինձ, ինչպէս նաեւ բազմաց եւս անշուշտ, յարգոյ բժշկին այնքան լաւատես գաղափարներն։ Մաղթելով հանդերձ որ օր մ'իրականանային գաղափարք այն Էտիսոնէրկցի բժշկին, որու հետեւողն և գաղափարակից է նաեւ յարգոյ յօդուածագիրն, պարտիմք խոստովանիլ թէ գիտութեան արդի վիճակը տակաւին չատ հեռու է բուժելի նկատելէ ծիրախտն, որ բոլոր աշխարհիս բժիշկներէն (ի բաց առեալ անշուշտ Տր. Ֆէրպէրն և իր հետեւող Տր. Տօպրաշեանը) ճանչցուած է իրր ամենեն անբուժելի հիւանդութիւն։ Եւ հոս արժան է փոքրիկ դիտողութիւն մը յաւելուլ. մինչդեռ քաղցկեղին աւերումները կարելի է յաճախ յետաձգել (վիրաբուժական գործողութեամբ կամ այլ զանազան միջոցներով զրոս գիտական լուրջ հետազօտութիւնք հետզհետէ գտնելու վրայ են), մանաւանդ երբ հիւանդութիւնը մարմնոյն արտաքին մասանց վրայ և իւր սկզբնաւորութեան մէջ լինի, ծիրախտն՝ ընդհակառակն՝ աւելի սոսկալի հիւանդութիւն մը պարտի նկատուիլ, ոչ միայն վասն զի իւր զոհք աւելի բազմաթիւ և ընդհանրապէս աւելի երիտասարդ են և հետեւաբար աւելի պիտանի ընկերութեան, այլ վասն զի իւր ընտրած գործարանք (որոց մէջ նախագասն է թոքը) ընդհանրապէս աւելի կենսական են և ոչ դէրբ-ոչ-ոչնչի։

Զեմք ժխտեր թէ ծիրախտը՝ նոյն իսկ բաւական յառաջանալէ յետոյ՝ կրնայ բուժիլ, բայց սա այնչափ հազուագիւտ է որ երկար ժամանակեայ փորձառութիւն ունեցող և հաղարաւոր ծիրախտաւորներ տեսնող բժիշկ հազիւ մի քանի հատեր կարող են հաշուել՝ իրր էրէան և հիմնական բուժումն։ Ուրիշ բան է եթէ շնչառական գործարանաց ամէն երկարատեւ հիւանդութիւններ բոլորովին անուանեմք, ինչպէս «թոքախտ» բառն ալ կրնայ ըմբռնել տալ, և կամ եթէ ենթադրեմք որ բուժելի ծիրախտաւորք կը գտնեն առ վերոյիշեալ երկու բժիշկ։

Տոքթէօր Տօպրաշեան կ'ըսէ՝ միշտ հետեւողութեամբ իւր սիրեցեալ Տր. Ֆէպէրի՝ թէ ծիրախտն իւր սկզբնաւորութեան մէջ դարմանելի(1) է 80 % համեմատութեամբ և վերջին աստիճանի մէջ իսկ 10 % համեմատութեամբ, և թէ հարբուժելի հիւանդաց համար կեանքն անսահման (∞) կերպիւ կրնայ երկարիլ, և այսպիսիք ամենայն հանգարտութեամբ կը դիմաւորեն մահը . . . ։ Բայց այս ամէնն հրաշալի է. ուրեմն ծիրախտը սովորաբար բուժելի հիւանդութեանց կարգն է անցեր. թէպ ոչ ոք մեր մասնաւորապէս գիտէ թէ ինչ հիւանդութիւնէն, որ բժշկէն և ժողովրդէն հաւասարապէս նկատուած է միշտ իրր սովորաբար մահացու հիւանդութիւն՝ նոյն իսկ իւր սկզբնաւորութեան մէջ, և թող ի զուր չնգնին անհամար բժիշկք և գիտուն, որք զգաստեալ մարդկութիւնը տառապեցնող սոյն սոսկալի ախտին գործած աւերումներէն, ի խնդիր են չարունակ միջոց մը, դեղ մը, եղանակ մը գտնելու, եթէ ոչ զայն բուժելու, գէթ նորա անողոք ընթացքը մեղմացնելու և յամրացնելու համար։ Ամէն օր կ'երեւին, այո, լրագրաց և զանազան հրատարակութեանց մէջ սոյն ահաւոր հիւանդութեան դէմ տեսականապէս կամ գործնականապէս տեսրնուած դեղեր և դարմաններ, այլ, աւաղ, փորձը, գիտական այն անողոք իրականութիւնը կուգայ իսկոյն հաստատել մեր յուսախաբութիւնը։ Եւ ասա հարկ է անկեղծօրէն խոստովանիլ թէ սոյն ախտին հազուադէպ բժշկութիւնք չէ թէ ուղղակի բժշկական արհեստին վերագրելի են, այլ ըստ մեծի մասին բնութեան հրաշալի ճգանց, որք մասնաւոր պարագայից մէջ՝ զրոս գիտութիւնն անկարող եղած է ցարդ որոշել՝ կը կարգանան ամբողջովին մարմնէն դուրս վանել զայն ապականող կենդանական թոյները։

Եւ ահա Տր. Տօպրաշեան «փորձուած դեղերու» խօսքեր կը նետէ հրապարակին վրայ և նոցա կը վերագրէ սոյնպիսի հրաշագործութիւններ։ Այլ փոխանակ խորհրդաւոր քօղով մը ծածկելու դոյն դեղորէից անուանքն, որք ո՛ գիտէ ո՞րչափ անշնան բաներ են՝ խել մը մասնագէտերու նման որք կը վիճան անգլիական վաճառանոցաց մէջ, և կերպիւ իւրք իրեն վերապահելու նոցա գործածութեան առանձնաշնորհումն, աւելի մարդասիրական գործ մը կատարած չէ՞ր լինէր արդեօք, եթէ անուանէր զայնս յականէ յանուանէ, որպէս զի ամբողջ բժշկական աշխարհն,—ի՞նչ կ'ըսեմ—ամբողջ տառապող մարդկութիւնն երախտապարտ լինէր առ յոգուածագիր բժիշկն, որ այսպէս պիտի փառաւորուէր. եթէ ոչ այդպիսի հրաշագործ դեղերու հնարիչը լինելուն, գէթ զայնս արեւելից մէջ տարածելուն համար։

Գամք այժմ դէպի հիւանդութեան, որ յարգոյ յօդուածագրին «գրութեան բուն նիւթը կը կազմէ», և որու նուիրած է իւր յօդուածին մեծագոյն մասը։

Ամէն մարդ համոզուած է թէ ծաղիկէ շրջանաւելու միջոցն է պատուաստուիլ, գործողութիւն մը, որ գրեթէ դարէ մը ի վեր փորձուելով օգտակար ճանչցուած և իրր այն՝ ժողովրդականացած է։ Բայց այս բան չարգիլեր և պէտք չէ որ արգիլէ բժիշկներն և գիտունները միշտ հակափորձելու սոյն գործողութեան տուած արդիւնքը։ Այսպէս ահա Եւրոպոյ, մանաւանդ նորա հիւսիսային նահանգաց մէջ բաւական առեղծ ի վեր հակապատուաստական խլրտմունք կան, որք նպատակ ունին հաստատել թէ պատուաստը չնախապահէր զմարդ ծաղիկէ և թէ միանգամայն իսկ կրնայ լինել երբեմն՝ զանազան փոխանցիկ ախտերու սերմեր առաջի անձանց փոխանցելով կամ անզգոյշ կերպով գործադրուելով։ Ոչ ժամանակ ունենալով և ոչ ալ ժողովրդային թերթի մ'անձուկ էջերը յարմար նկատելով սոյն խնդրոյն վրայ կատարուած թերուդէմ վիճաբանութեամբք լեցընելու, կը հրաւիրեմ պարզապէս յարգոյ յօդուածագիրն ուշի ուշով ընթեռնուլ այն զանազան հրատարակութիւններն եւս, որք իւր գաւանած սկզբանց հակառակը կը քարոզեն, և ի մասնաւորի Գ-ոֆ-Ռ-ի մարդասէր դոկտորան անուն հոյակապ գործն, զոր Վսեմ. Տր. Փէշտիմալճեան հրատարակած է մի քանի տարիներ յառաջ, և որ բժշկաց ամենամեծ մասին հաստատուն համոզմանց արտայայտութիւնը կրնայ համարուիլ։

Եւ իրօք, եթէ այնչափ ճշմարիտ լինէին այն տանջերքելի և ջախջախիչ փաստերն, որոնք Քրուքշէնք (3) լեցուցած է երկու ընդարձակ հատորներ, ամբողջ գիտական աշխարհն, ինչպէս նաեւ կառավարութիւնք իշխարկին զինու զօրութեամբ՝ պիտի արգիլէին այդ գործողութիւնն, որ, թէեւ անվնաս՝ կարող է, բացառիկ պարագայից մէջ, վտանգաւոր հետեւութիւններ ունենալ։ Միւս կողմանէ առ ի՞նչ կը ծառայէ ի նպաստ իւր պաշտպանած գաւտին ի մէջ բերել թէ Անգղիոյ մէջ յանձնաժողով մը կազմուեր է եղեր այս ինչին նախագահութեամբ և այսինչ անուամբ, քանի որ ինքն իսկ կը յայտարարէ թէ դոյն յանձնաժողով «այժմ կը ընդունէ իւր ուսումնասիրութիւններն պատուաստի նկատմամբ եւ տակաւին չէ վերջացուցած»։ Եւ ինքն իսկ, յարգոյ Տր. Տօպրաշեան, մինթէ հակասութեան մէջ չէ՞ երբ կը խրատէ «ամէն ծնողներն որք կը փափաքին իրենց զաւակունքը պատուաստել տալ, ընելով. «Պետք է վերջապէս մը [illegible] ։ Ի՞նչ [illegible] դարմանիչ [illegible] եմ, ի՞նչ [illegible]։» Այսպէս, պատուաստը շարիք մը նկատելէ յետոյ ըսել քիչ մը վարը. «Մեր [illegible] ։» Բարերազդարար ժողովուրդը բժշկի մ'բատին կը նայի և ոչ թէ ըրածին, միշտ պիտի պատուաստուի բժշկի ձեռքէ և [illegible] պատուաստով, ոչ թէ [illegible], այլ [illegible]։

Պատուաստի խնդրոյն անմիջապէս կը յանդուգն ծագիկին դարմանման խնդիրն։ Հոս յարգոյ յօդուածագիրը փիլիսոփայական մանուածապատ յաջորդութիւնէ մը յետոյ, կը ծանուցանէ թէ ծաղիկը կը բուժի «[illegible] (*) կոչուած դեղով մը։ Այս դեղը բուսական լինելով թունաւորիչ չէ եղեր։ Բայց յարգոյ բժիշկը գիտնալու էր թէ բուսական դեղօրէք անհունապէս աւելի [illegible] և աւելի [illegible] են քան հանքայիններն։ Թէպէտ ժողովուրդն այդ թիւր համոզումն ունի, բայց մեք ենթադրելու իրաւունք ունինք թէ բժիշկ մը չէ կարող անգիտել բժշկական այդչափ նախնական ծանօթութիւն մը։

Այդ դեղը ոչ միայն ծաղիկը կը բուժէ եղեր, այլ նաեւ ծաղիկէ զերծ կը կացուցանէ եղեր զմարդ, և ոչ միայն ծաղիկէ, այլ նաեւ արեան ապականութենէ(*) յառաջ եկած ամէն հիւանդութիւններէ։ որով մարդասէր բժիշկը «կը յանձնարարէ զայն արգոյ հասարակութեան, թո՛ղ ըլլան պատուաստեալ կամ ոչ, մեծ կամ փոքր»։ Եւ այս ջերմ յանձնարարութեանց վրայ կը յաւելու . . . առ ի գիւրութիւն հասարակութեան. «Այս [illegible]։» Անարժանաբար կը խրատեմք յօդուածագիր բժիշկն որ իւր յաջորդ յօդուածոց մէջ, զրոս կը խոստանայ հետզհետէ հրատարակել, փոքր ինչ նուազ եռանդով խօսի այնպիսի դեղերու մասին, զոր ընդհանուր բժշկական աշխարհը տակաւին չէ ուսումնասիրած և իւր անողոք վճռովը վաւերացուցած, որպէս զի մի գուցէ չարամիտ անձինք այնպիսի յօդուածներ նեկատեն լոկ իրր դեղատոմս։

Ս. Ե.

4 յունիս 1890 Դատը գիւղ

(1) Ցարգոյ յօդուածագիրը, չգիտեմ գիտամամբ կամ անուշադրութեամբ, կը գործածէ [illegible] բառը [illegible] նշանակութեամբ, ինչ որ աննեղելի է գիտական խնդրոց մասին, զի գիտական լեզուին մէջ ամէն բանէ յառաջ կը պահանջուին ճշգրիտ բացատրութիւնք։

(2) Խնդիրը կը տարբերի, եթէ «զարմանելի» բառը, զոր ինք կը գործածէ [illegible] նշանակութեամբ, իւր բուն իմաստով ըմբռնենք, զի ամենէն «[illegible] հիւանդութիւնք իսկ կը [illegible]՝ թէեւ առանց [illegible] արդեան։

(3) Թող ներէ ինձ յարգոյ բժիշկն, եթէ չեմ կարդացած այդ գրքին գաղիերէն թարգմանութիւնը՝ եթէ արժանացած է այդ պատուոյն։

ՏՈՒԹՈՒՐ Կ. ՆԱՀԱՐԷՊԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ Մագըր-գիւղի մէջ հիւանդ ընդունելի զատ, հիւանդներ կ'ընդունի նաեւ երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը ժամ 7 էն 9, ըստ Թրքաց, Սամաթիա Մեծ Փողոց թիւ 339, նոր հաստատած այցելութեան Սենեակն։

Նոյնպէս երկուշաբթի օրերը, դարձեալ վերոյիշեալ ժամերուն, Սամաթիա Քրիստեան Դեղարանը կը գտնուի, իրեն դիմող ազգատ հիւանդները ձրիաբար դարմանելու։ 420

ՍԴՈՒԴԻ ՄՕՏԻՒ ԶԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 25 սեպտեմբեր 188

Պարոնայք Սդոգ և Գասուն,

Յարմ հեռ սկսած եմ գործածել ձեր Սդոգի Աշտարակը, մինչ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկաց թուլութեան և անարիւնութեան հիւանդութեանց դեմ մի գեղագրեալ մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս համոյ և յաջող պատրաստութիւնը մինչ նախամեծար համարուելու է Մորու ժամ իւրեն և կը յանձնարարեմ զայն։

Տր. Ա. ԱՆՏՐԻԱՍԵՑ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

ԱԶԴ

ՔԻՒՆԱՐՏ ՇՈՒԴԵՆԱՒՃԻՆ ԸՆԿ. CUNARD

Aleppo չոգենաւը, նաւապետ Ֆորկիսոն, Օսմանցէն վերադառնալով ուղղակի Լիվրբուլ պիտի երթայ անմիջապէս։

ԻԼԱՆ

Բրայէթլու էֆէնտի խապէր վերերդ քի, պալիֆրանկա յուլիսին 10ուեան վէ էյլիէտէն սօնրա սաաթ 3ի, Գէյրէթուեան Սու թէրպիսի նամ սոգաքտա վագը, վէ 8 նիւէրը իլէ մուրաքգամ դը վէ միքիլլէք պիր խանէ, պա միզայիէ սա

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ԳՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԷՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 2,085,347

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸԼԱՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 967,900

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրաւական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած ՁԱՆԱՆԻՆ 17,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի. 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամադրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գումիսիոն խանի անկիւնն գտնուող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ Վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԼՐԱՍԲԷՐԻ

Մերքէզը Սալթանաթը Սէնիյէտէ պուլունան ասաքիրի Նահանէ մուսաեանաթը իչուն միպայեա օլունաճագ լահմրն իթասընա թալիպ օլան վէ չէբայիթինի անլամագ իսթէէէնլերին հաղիրանը բուսմինին ան եէտինճի կիւնինէ գառար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ պէհէմէհալ կէլմեշլերը իլան օլունուր։

9 Հազիրան 1890 540
Նո. 26 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԼՐԱՍԲԷՐԻ

Ղալրէգ Եանեա ալթընճը Նիգամիյէ ֆբրգասը իտարէսի իչուն իւչ եիւզ ալթը սէնէսի ազասթոս իպթիտասընտան պիր սէնի քեամիլէ զարֆընտա մուգթազի էրզագ միթէնէվվիյէ վէ սայիրէնին պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարընը թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գառար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմեշլերի իլան օլունուր։

9 Հազիրան 1890 537
Նո. 30 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԼՐԱՍԲԷՐԻ

Գասօվա ֆբրգասընտա պուլունան ասաքիրը Նահանէ իչուն իւչ եիւզ ալթը սէնէսի հազիրանընտան իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ իճապ իտէն էրզագը միթէնէվիա իլէ Նամը Նէրիֆ պուլունան հայվանաթը միրիկ իչուն թէմիզտան իթիպարէն պիր սէնէ զարֆընտա լիզգումի պուլունան չալիր վէ սամանընն պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարընը թարիխի իլանտէն պիր հաֆթայա գառար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսմամիյէ տաիրէսինէ կէլմեշլերի իլան օլունուր։

9 Հազիրան 1990 536
Նո. 29 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԼՐԱՍԲԷՐԻ

Նամը չէրիֆ իլէ ճիվարընտա պուլունան ասաքիրը շահանէ իչուն իւչ եիւզ ալթը սէնէսի հազիրանընտան իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ մուպարեա օլունաճագ էրզագը միթէնէվիանընն պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարընը թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գառար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսմամիյէ տաիրէսինէ կէլմեշլերի իլան օլունուր։

9 Հազիրան 1890 537
Նո. 30 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԼՐԱՍԲԷՐԻ

Ուրֆա վէ Մարաշ վէ ճէպէլը Լիպանան իլէ Զէյթիմունտա պուլունան ասաքիրի Նահանէ իլէ Գուսսը Նէրիֆ տէ արամանաղը ճիւնուսը ճէնապը Միւլիքքանէ վէ հայվանաթը իչուն մահալինճէ մէվզրի միւնագասասա պուլունան էրզագ վէ սայիրէնին պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարընը թարիխի իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գառար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ սայիրէսինէ կէլմեշլերի իլան օլունուր։

9 Հազիրան 1890 535
Նո. 28 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԼՐԱՍԲԷՐԻ

Նամը Նէրիֆ իլէ Թարապուլուսը Նամանա պուլունան Ասաքիրի Նահանէ իչուն իւչ եիւզ ալթը սէնէսի հազիրանընտան իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ իճապ իտէն էրզագը միթէնէվիա իլէ Նամը Նէրիֆտէ պուլունան հայվանաթը միրիկ իչուն թէմիզտան իթիպարէն պիր սէնէ զարֆընտա լիզգումի պուլունան չալիր վէ սամանընն պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարընը թարիխի իլանտէն պիր հաֆթայա գառար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսմամիյէ տաիրէսինէ կէլմեշլերի իլան օլունուր։

9 Հազիրան 1890 538
Նո. 31 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԼՐԱՍԲԷՐԻ

Թէճհիզաթը ճիւնուսէյէ իչուն իրի եիւզ գբրգ սէօրթի պին արշունը ճէտիա լանֆիվերա նէֆիէր չուգասը վէ ի քի եիւզ սէքսէն պէշ պին արշունը ճէտիա ոգոգ էնլի ապա միւպայեա օլունմագ իւրէ միւնագասայա գունուլմշ օլասուղընտան իթասընա թալիպ օլանլարընը հազիրանը ան իւչիւնճի չարչէնպիհ կիւնի մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսմամիյէ տաիրէսինէ կէլմեշլերի իլան օլունուր։

9 Հազիրան 1890 539
Նո. 32 2—3

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Նաւթուան երթեւեկութիւնք

Օր	Յամսոյ	Ժամ	Ըստ	Երթ-ելք	Տեսակը	Յանգիստ
Բշ.	11	23	2 Եր.	Օտէսա		Ազոֆ
Գշ.	12	24	5 Եր.	Աֆէրտանդրիա		Լաստաքիա
Դշ.	13	25	10 Առ.	Անտալիա		Բոսթոճ
Դշ.	13	25	10 Առ.	Սիվաստոպոլ		Օլէկ
Եշ.	14	26	2 Եր.	Օտէսա		Զար

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրչէ Գարու։ 136

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՈՏԱԻԷՏ ՆԻՒԹԵՐ

ԳՐԱՒԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ, 117, ՆԻՒ ՈՒՆՏ ՍԹՐ. - ԼՈՆՏՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ

ԼԻ ԺՈՒՍԱՅՈ ՏԷ ԼԱ ԳՈՒԹՈՆ. Նոր ոգանչելի հոտ
ԳՐԱՅ ԼԷՆ ՊԼՈՒՄՈՒՄ. Վարդի թնծաթենաց ծաղիկ
ՋԱՐԴԱ. Ուսուական գեղանոյշ հոտ
ՀԻՍՈՅԷ ԼԻԼԱՔ. Ճերմակ եղիսեանի
ԳԱՐԴԵՆԻԱ. Նոր ծաղիկ
ԹԱՅՄԱՆ ՎԱՅԼԷՏ. Հնչաստաղիր
ԱՍՊԱՍՈՅԼ. ՕՐԻՆՏԻԱ. ՀԱԽՈ. Հրդ.
ՀԻՍՈՅՏ ԷՎԷՆԻՆԳ

ԷՎ ՊՈՒՐԷ
ՀՈՏԻ ԴԷԼՊ
ՕՐՄԻԹԱՆԱԻՍ
Ա ԼԵՊԻՏ
ԷՍՊԱՆԻՈԼԻԱՆ
ՄԻԼՅԷՆԻՕՒ
ՃԷՐՄԱԿ ՎԱՊԷ Հրդ.

«Գրաղ Էրլ Պլոսսամոի ատթիւ. Լոնտոնի Գուսրդ լրագիրը կ'գրէ. «Ելեղանակին ամենէն նորելուկ հոտերէն գեղազանց կը համբարձրիք Գրաղ Էրլ Պլոսսոմը։ Լոնտոնի Գրաուսն ընկերութիւնն. Կը ծախուի թնծաղի ձեւով իր-տեր ունեցող տիպերու մէջ։ Միւս բոլոր սովորական տեսակները կենդ են։

ԼԻԼԻԱՆՏՕՐ ՍՈՒԼԹ. անգլիական ոգեր լաւագոյնով — «Վայելուչ նորելուկ ոգեղանց զարդի սեղանի համար. Լաւագոյնի գերազանց անուշահոտութիւն. Եթէ չիշը մէկ քանի վայրկեան բաց թողուս, անուշահոտն ոգը կը մոռցուի և կը զգուանայ։» Այս ես կ'ըսէ Լանտանի «Տիմէսանց Լրագրը։ Դերազանց պայման մը է ընդգծմ գլխաս յաւերու. հարբուխի համար։ Կը ծախուի թնծաղի ձեւով իր-տեր ունեցող կանաչ շիշերու մէջ։ Միւս բոլոր սովորական տեսակները կենդ են։

Սենեակաց և փոքրաչափ կը վաճառուի թանգրիոյ եւ Պարկարիոյ ներկայացուցչին քով։ Մ. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԳԱՐՊԻԱՆԱՆ Լոնդրիական Լոնդ Հանուր մթերանոց, Վ. Ս. Վասա. պահեստանոցին քով, կայսրան Իրանուեէյից. 95 և 67 70

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՀԼԷՐԷԿ)

ՄԱՐԻՒ ՁԿԸՆ ՅԱՒՈՏ ԻԻՂ,

ԻՐԱՊԱՆԷԼ ԴԷ ԼԻՎ Ի ՍԱՊՈՅԼ

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, Ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ անարժանահամ է

Մարիւ ձկան հոտ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, Իրապոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզաձութիւնը

Իմիչկներուն ընդունելի է. տեղի համար հոտ ունի. դեղատոներ է. և ամենեն փոփոխ սառնարանները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄԱՄԻՐ եւ ՀԻՐՉԷԼ

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Իրաս յարմար է Ներկելու համար կոշիկներն ոչ ալ սառելին ամենամէն կը փոյլին. առանց խոշանակելու պէտք ունենալու։ Այս փոյլն, որ Նուսեան պոյտասանութիւն մ'ունի, ամրապէս շարուած մը կը սեւէ։ Կոշիկներն ամենամեծ ի՛նչ ջրի և խոնաւութեան. Նիւթը կամ ուրիշ ապակաւոր նիւթերը գիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու Ներկն փոյլը կամ գոյնը։

Այս Ներկէս կը յարմարի ոչ միայն և կանանց ամէն տեսակ կոշիկներու, կոպիտ է գործածել զայն Ներդեղչու համար ճամբորդութեան կոշիկներու։

Գործածման եղանակ. Ներկիչի առարկան խնամով ոչ թէ, պէտք ոչ հին Ներկէն հետ չմնայ։ Ապա փոյլուն հեղուկին բաղ, կամ՝ ապակեայ յարդով մը կամ վրձնով. Թրջուած մասերն ալ Ներկեն կը լրանայ։

Զգուշանալ հեղեղներն։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԳԱՐՊԻԱՆԱՆ. Անգլիական Ընդ Հանուր մթերանոց, Վ. Ս. Վասա. Պահեստանոցին քով, կայսրան Իրանուեէյ. Թիւ. 95 և 97. Գարու։

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մարք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ,	4,000,000	Գանձելի հասոյթը և պահեստի դրամ	3,900,000
Տարեկան հասոյթ	1,150,000	Վճարեալ վնասներն իբր	30,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ կ'ալուածներ, վաճառք և կարասիք, նպաստաւոր պայմաններով և չափաւոր գներով։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակ ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիյէ փողոց, Թիւ 2, ճէրէմեան խան, Դամնոսոյի Պանդային դիմաց։

166 Ընդհանուր գործակալք Թուրքիոյ ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1890 Մայիս 17 Հինգշաբթի օրէն սկսեալ մինչև յետոյ տեսութիւն

Բոլոր կէրսէն օրերէն) Եւրոպան Եշիրէն Կոնստանդ Էշէնեան Ընդ Ընթացքեան Երթեւեկութիւն։

Ժ. Ա. Ք

11 — Կէնիմ. Մեկնող. Պէյրութ. Թարգ. Կէնիք. Պէյրութ Պէյրութ (Կէնիմ Հարաւ Հիսար Դարձ պիտի Հաղորդուի) 25
11 40 Կէնիմ. Մեկնող. Պէյ. Թարգ. Կէնիք. Պէյրութ Ք. Հիսար (Անմավանա գիւղի շոգ. հետ պիտի Հաղորդուի) 19
12 35 Ք. Ա. Գոմաղ Մեկնող. Պէյ. Թարգ. Պէյրոգ մինչև Գոմաղիլի [Գոմաղ. շոգ. հետ պիտի Հաղորդուի. ուր. օրերը վ. ամիսք. Զէնկ. Պէյ. Գէր Պէյիք] 20
12 49 Կէնիմ. Մեկնող. Պէյրութ. Թարգ. Կէնիքէրէ. Սիվէն. Մերկ. Պէյրութ. Ք. Հիսար (Անմավանա գիւղի շոգ. ի՛ն հետ պիտի Հաղորդուի) (Ուրբաթ օրերը մոտ 1 15ին, եղանելով պիտի Հանդիպի և Պէյրութի շոգ. հետ պիտի Հաղորդուի) 18
1 30 Կէնիմ. Մեկնող. Պէյրութ. Թարգ. Կէնիք. Պէյրութ (Կէնիքիգիւղի շոգ. ի՛ն հետ պիտի Հաղորդուի բացի ուրբաթ) 32
2 5 Կէնիք Աթէն. Մերկէն Պէյրութ. Ք. Հիսար Պէյրէ Աթվ. Գուրդ Օրթ. Պէյրութ 25
2 5 Ք. Ա. Գոմաղ Կէնիմ Մեկնող Պէյրութ. Թարգ. Պէյրոգ Ք. Պարտէ Զուգ. Գանդրա Ա. Հիսար Գոմաղ. Վանիք. Զէնկ. Պէյրէր Գուրդ Պէյրութ (ուրբաթ օրը մոտ 2ին Կէնիմ էն պիտի մեկնի) 87
2 45 Կէնիմ. Մեկնող. Պէյ. Թարգ. Կէնիք. Աթէն. Մերկ. Պէյրութ. Ք. Հիսար. Պէյրէր Աթվ. Գուրդ Օրթ. Պէյրութ 19
4 15 Կէնիմ. Մեկնող Պէյրութ. Թարգ Կէնիք. Աթէն Մերկ. Պէյրութ. Ք. Հիսար Պէյրէր Աթվ. Գուրդ Օրթ. Պէյրութ 18
5 45 Կէնիմ Մեկնող Պէյրութ. Թարգ Կէնիք. Աթէն Մերկ. Պէյրութ. Ք. Հիսար Պէյրէր Աթվ. Գուրդ Օրթ. Պէյրութ 22
7 — Կէնիմ. Մեկնող. Պէյրութ. Թարգ. Պէյրոգ Բաղչէ Կէնիք. Մերկ. Գանդրա. Ք. Ա. Ա. Հիսար Գոմաղիլ. Աշնավ. Զէնկ. Պէյրէր Օրթաց. Գուրդ Պէյրութ. Իւսք. 1
8 5 Ա. Գ. Գոմաղ Կէնիմ Մեկնող Պէյ. Թարգ Կէնիք. Աթէն Մերկ Ք. Հիսար Պէյրէր Աթվ. Գուրդ Օրթ. Պէյրութ. 20
10 — Մեկնող. Պէյ. Թարգ. Կէնիք. Մերկ Ք. Հիսար Աշնավ. Օրթաց. Պէյ. 31

Աֆրոնոսպիտէն կոմուրջ Էշէնոյ ընթացքս

11 — Պէյրութ Աթվ. Գուրդ. Օրթ. Պէյրութ. 33
11 25 Ք. Հիսար Պէյրէր Աթվ. Գուրդ. Օրթ. Պէյրութ. 1
11 35 Կէնիք. Աթէն. Պէյ. Ք. Հիսար Պէյրէր Աթվ. Գուրդ. Օրթ. Պէյրութ. 21
12 — Պէյրութ Աթվ. Գուրդ. Օրթ. Պէյրութ. 22
12 30 Ք. Հիսար Պէյրէր Աթվ. Գուրդ Օրթ. Պէյրութաց 2
1 5 Պէյրէր Աշնավ. Գուրդ. Օրթաքեշ Պէյրութաց Գոգ. 1
1 40 Ք. Հիսար Պէյրէր Աթվ. Գուրդ Օրթ. Պէյ. Գոգ. 23
2 30 Պէյրէր Աշնավ. Գուրդ. Օրթաց. Պէյրութ. (Ուրբաթները 2 15ին) 25
3 15 Պէյրէր Աթվ. Գուրդ. Օրթ. Պէյ. Գոգ. (ուրբաթները մոտ 3ին) 2
4 15 Պէյրէր Աթվ. Գուրդ. Օրթ. Պէյրութ. (Բացի ուրբաթ) 25
10 — Պէյրէրէն ուղղ. կամրջ. բացի ուրբաթ 28
11 10 Պէյրէրէն ուղղակի կամրջ. ուրբաթ օրերը Ք. Հիսարէն 2

Ասիական Եշէրէն կոմուրջ Էշէնոյ ընթացքս

11 20 Վանիք. Զէնկ. Պէյ. Գուրդ 34
11 40 Պէյրոգ Բաղչէ Զուգ. Գանդ. Ա. Հիսար Գոմաղ (Գոմաղ. պիտի Հդրդեցնի) 23
12 10 Պէյրէր Գոմաղ. Վանիք. Զէնկ. Պէ. Գուրդ. Պէյրութաց 28
1 — Գոմաղ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյրէր. Գուրդ. Իւսք. 34
1 15 Պէյրոգ Բաղչէ. Զուգ. Գանդ. Ա. Հիսար Գոմաղ (Գոմաղ. պիտի Հդրդեցնի) (Ուրբաթ օրերը վ. ամ. Զէնկ. Պէ. Գուրդ. Պէյրէր.) 20
1 50 Պէյրոգէն Լենինգրադ ամամի Եւրոպական Եգերք մինչև Պէյրէր. (բացի ուրբաթ) 25
2 5 Գոմաղ Վանիք. Զէնկէլ. Պէյրէր Գուրդ. Պէյրէր. (Բացի ուրբաթ) 22
3 Գոմաղ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյրէրոյ. Գուրդ. Պէյրէրթաց (Բացի ուրբաթ) 34
2 50 Պէյ. Բաղչէ. Զուգ. Գանդ. Ա. Հիսար Գոմաղ. Վանիք. Զէնկ. Պէ. Գուրդ. Պէյրէր (ուրբաթ 7.30ին 33
4 5 Գոմաղ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյրէր. Գուրդ. Իւսքիւսար 32
4 15 Պէյրոգ Բաղչէ. Զուգ. Գանդ. Ա. Հիսար Գոմաղ. Վանիք. Զէնկ. Պէյրէ. Գուրդ. Պէյրէկ. (ուրբաթ օրերը մոտ 4ին Մեկնող. Էն մինչեւ Պէյրութ. Գոմաղ. Էն մինչեւ Պէյրութ. 28

6 45 Մերկ. Ք. Ա. Հիսար Գոմաղ Աշնավ. Զէնկ. Պէ. Գուրդ Օրթ. Գուրդ. Պէյրէր. Իւսք.
9 5 Պէյրէր Թարգաթա Պէյրոգ. Բաղչէ. Զուգ. Գանդ. Ա. Հիսար Գոմաղ. Վանիք. Զէնկ. Պէյ. Գուրդ Իւսքիւսար 21
9 20 Պէյրոգէն ուղ. Նամիք (ասիական բարեբեր) 22
10 20 Գոմաղ. Գուրդ. Ուրբաթներ 2ին 19
11 — Գոմաղէն ուղղակի կամուրջ (Բացի Ուրբաթ) 22
10 55 Զէնկ. Ուղղակի կամուրջ 2

(Բացի Կէրսէն օրերէն) Կոմուրջէն Եւրոպական Եշէրէ Էշէնոյ ընթացքս

11 15 Պէյրէր Օրթաց. Գուրդ Նամ. Պէյրէր Ք. Հիսար Լիմրի Կենդ. Թարգ Պէյրէր Մեկնող Կենդ. Ք. Ա. Ա. Գոմաղ (ուրբաթները ուշն Կենդ. և Պէյ. գոգ պիտի Հանդիպի) 33
1 15 Պէյ. Օրթ Գուրդ. Նամ. Ք Հիսար Պէյրէր Կենդ. Թարգ. Պէյրէր. Մեկնող. Կենդ. 19
2 30 Պէյրէր. Օրթաց. Գուրդ. Բնավ. Գանդ. Պէյրէր Ք. Հիսար Մերկ. Կենդ. Թարգ. Պէյ. Մեկնող. Կենդ. 18
3 — Գոմաղ. Գուրդ. Նամ. Ք. Հիսար Գանդ. Ա. Ա. Ք. Հիսար Գանդրա. Մերկ. Կենդ. Բաղչէ. Պէյրոգ Թարգաթ. Պէյ. Մեկ. Կենդ. Կենդ. Հանգիստ 1
3 20 Պէյրէրթ. Օրթ Գուրդ. Բնավ. Պէյրէր (բացի ուրբաթ) 25
4 — Պէյրէր Օրթ. Գուրդ (Բացի Պէյրէր Ք. Հիսար Պէյրէ Աթվ. Կենդ. Թարգ Մեկնող. Կենդ. 22
5 — Իւսք. Պէյրէր. Գուրդ. Օրթաց. Պէյ. Զէնկ. Աշնավ. Գուրդ. Ա. Ք. Հիսար Գոմաղ. Մերկ. 2
6 — Գոմաղ. Պէյրէր. Օրթաց. Գուրդ. Բնավ. Պէյրէր. Ք. Հիսար Մերկ. Կենդ. Թարգ. Պէյրոգ. Թարգ. Պէյրէրթաց. Մեկնող. Կենդ. 20
7 — Պէյրէր. Իւսք. Գուրդ. Պէյ. Զէնկ. Աշնավ. Գոմաղ. Ք. Հիսար Պէյրէ Գանդ. Կենդ. Պէյրոգ. Թարգ. Պէյրէրթաց 23
8 30 Պէյրէր. Օրթ Աշնավ. Գոգ. Ք. Հիսար Մերկ. Կենդ. Թարգ. Մեկնող. Պէյ. 34
9 15 Պէյրէր. Օրթաց Գուրդ Աշնավ Պէյրէր (ուրբաթն ըստ Ք Հիսար Մերկ Կենդ. Թարգ. Պէյ. Ուր. Մեկնող. Հանդիպելով Կենդիմհալէ պիտի Հանդիպի) 28
9 55 Պէյրէր. Օրթ. Գուրդ. Աշնավ Պէյրէր Ք. Հիսար Մերկ. Կենդ. Թարգ. Պէյ. Մեկնող. Կենդ. (բացի ուրբաթ) 25
10 — Կենդ. Թարգ Պէյրոյ Մեկնող Կենդ. [Բացի ուրբաթ] 18
10 45 Ք. Հիսար Պէյրոյ. Մերկ. Աթէն. Կենդ. Թարգ. Պէյրիքարէրէ. Մեկնող. Կենդ (ուրբաթները Օրթաքեշ) 20
11 20 Կենդ. Թարգ. Պէյ. Մեկնող. Կենդ. (ուրբաթները Աշնավ գիւղ) 19
11 35 Պէյրէր Ք. Հիսար Պէյրոյ. Մերկ. Աթէն Կենդ. (ուրբաթները Պէյրիքարէ) 22

Կոմուրջէն Ասիական Երթեւեկող ընթացքս ամրէրը

1 25 Ուղղակի Պէյրէր 1
1 — Ուղղակի Ք. Հիսար 23
2 40 Ուղղակի Պէյրէր (ուրբ. 2.25ին) 2
10 30 Պէյրէր Օրթ Գուրդ. Բնավ. Գանդ. Ա. Հիսար Գոմաղ (Ուրբաթ օրերը 10 15ին և Ք. Հիսար Վանիք եկեղ. Հետ պիտի Հաղորդ.) 1
11 15 Գոգ. Պէյրէր. Օրթ. Գուրդ. Բնավ. Պէյրէր Ք. Հիսար. Պէյրոյ 28
11 40 Պէյրէր. Օրթ. Գուրդ. Բնավ. Պէյրէր 2
12 — Պէյրէր. Օրթ. Գուրդ. Բնավ. 1

Կոմուրջէն Ասիական Եշէրէ Էշէնոյ ընթացքս

12 20 Գուրդ. Պէյ. Զէնկէլ Վանիք Ա. Հիսար Գոմաղ. Զուգ. Բաղչէ Պէյրոյ (բացի ուրբաթ) 25
12 25 Ուղղակի Գոմաղիլի 34
1 — Իւսք. Գուրդ. Պէյ. Զէնկ. Վանիք Գոմաղիլի 23
2 25 Ուղղակի Գոմաղիլի [Բացի ուրբաթ] 34
2 35 Իւսք. Գուրդ. Պէյ. Զէնկ. Վանիք Գոմաղ. Ք. Հիսար Գանդ. Զուգ. Բաղչէ Պէյրոյ. ուրբաթ օրերը 2ին սկսելով թարգ. Պէյրիքարէրէ Հանդիպելով Մեկնող. պիտի երթայ 24
3 25 Ուղղակի Գոմաղիլի 32
8 15 Գուրդ Պէյ. Զէնկ. Գոմաղ Ա. Հիսար Գանդ. Զուգ. Բաղչէ Պէյրոյ (Բացի ուր.) 33
9 25 Պէյրիքարէ. Գուրդիմէ. Պէյրէր. Զէնկ. Վանիք. Գոմաղիլ. (Գոմաղիլէ Գոյրոյ Հանդիպելու Հետ պիտի Հաղորդուի) 19
10 5 Գոմաղիլի Ա. Հիսար Գանդ. Զուգ. Բաղչէ. Պէյրոյ. Թարգ. Մեկնող. Գոմաղիլէ [ուրբաթները Գուրդ Զէնկ. Պէյրիքարէ.] 32
10 10 Գուրդ. Պէյ. Զէնկ (բացի ուրբաթ) 2
10 40 Իւսք. Գուրդ. (Բացի ուրբաթ) 22
10 45 Պէյրիքարէ. Գուրդիմէ. Պէյրէր. Զէնկէլ. Վանիք. Գոմաղ. Պէյրէ (Ուրբաթի օրերը Իւսք. 36
11 15 Գոմաղիլ. Ա. Հիսար Գանդրա. Զուգ. Բաղչէ. Պէյրոյ ուրբաթ. Գուրդ) 23
11 45 Գոմաղ. Գուրդ. Պէյ. Զէնկ. Վանիք. 34

Ամէն ուրբաթ առաւօտ երեւուրդին յատուկ Ճանապարհ կամուրջին շոգենաւ մը երկելով ուղղակի Պէյրէր.

Ամէն ուրբաթ որ կամուրջէն ժամ շոգենաւ ընդ. մը երկելով Իւսք. Գուրդ. Պէ. Զէնկ. Վանիք. Գոմաղ. Ա. Հիսար Գանդ. Զուգ. Բաղչէ. Պէյրոյ Թարգ. Պէյրէ. Հանդիպելով Կենդիմ. պիտի երթայ.

Ամէն ուրբաթի երեկոյ առաւաւեկեն Կենդիմ. շոգենաւ մը երկելով Մեկնող. Պէյրոյ. Թարգ. Պէ. Գուրդ. Բաղչէ. Զուգ. Գանդ. Ա. Հիսար Գոմաղ. Վանիք. Զէնկ. Պէ. Գուրդ. Իւսք. Հանդիպելով կամուրջ պիտի երթայ.

Դարձեալ ամէն ուրբաթ երեկոյ Կենդիմ. առաւոտեան շոգենաւ մը երկելով Մեկնող. Պէյրոյ. Թարգ. Պէ. Գուրդ. Կենդ. Մերկ. Ք. Հիսար Աշնավ. Օրթ. Պէյրէր Հանդիպելով կամուրջ պիտի երթայ.

ԻՄՈԿԻԻՏԱՐԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիսարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիսար
— —	6 30 Պէյրէ	— —	6 15
11 —	7 5	11 20	7 5
11 30	8 — Վապոր	12 — Պէյրէր	8 15 Պէյրէր
12 —	8 20 Պէյրէ	12 20	9 5
12 30 Պէյրէր	9 —	1 — Վապոր	9 50
1 —	9 30	1 20	10 10 Պէյրէր
1 35 Վապոր	10 — Ֆէրդ	1 45 Պէյրէր	10 30 Ֆէրդ
2 — Պէյրէր	10 20 Պէյրէ	2 15	10 40 Գդ
2 30	10 50	3 — Պէյրէր	11 —
3 —	11 — Գուգլի	3 35 Վապոր	11 20 Ֆէրդ
3 15 Ֆէրդ	11 10 Ֆէրդ	4 15 Պէյրէ	11 20
3 45 Պէյրէր	11 20	3 45 Ֆէրդ	11 50
4 35 Վապոր	11 40	5 10 Վապոր	11 55 Գդ
4 15 Ֆէրդ	12 5	5 5	12 5
5 5	— —	5 15 Ֆէրդ	— —
6 —	— —	5 35 Պէյրէր	— —

ԿԻՒՆԱԿԻ ԵՒ ՍԻՐԻԼԻԱՆ ՕՐԵՐ

Իսկիսարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիսար
— —	6 —	— —	— —
11 —	7 5 Պէյրէ	11 20	6 15
11 45	8 — Վապոր	12 10	7 5
12 30 Պէյրէ**	8 20 Պէյրէր	12 40 Պէյրէր	8 15 Պէյրէ.
1 15	9 — Պէյրէր	1 20	9 5
2 —	9 30	2 10 Պէյրէր	9 45
3 45	10 — Ֆէրդ	2 40	10 10 Պէյրէր
3 20	10 10 Պէյրէ	3 10 Պէյրէ	10 30 Ֆէրդ
3 15 Ֆէրդ	10 40	3 45 Ֆէրդ	10 40
4 — Պէյրէր	11 10 Ֆէրդ	4 30	11 20 Ֆէրդ
4 35 Վապոր	11 10	5 — Վապոր	11 20
5 10 Պէյրէր	11 40	5 15 Ֆէրդ	11 40
4 45 Ֆէրդ	12 5	5 25 Պէյրէր	12 5

* Այս երթեւեկութիւնն շրջելի ամենուրեք, 4 շաբաթի օրերը Գուգլի Հանգիստ.
** Բացի ուրբաթ

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ ԻՍԻՍԱՐԱՔ ՕՐԵՐԷՆ

1 45 Հարեմէն Սալամանգ (բացի կիրակի)
4 15 » » (բացի ուրբաթ)
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. պիտի)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45